

PREZYDENT MIASTA SIEDLCE

Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego w mieście za 2021 rok.

Sporządzone przez:
Państwowego Powiatowego
Inspektora Sanitarnego
w Siedlcach

Materiały przedkłada:
Wydział Bezpieczeństwa i Spraw Społecznych
Urzędu Miasta Siedlce

NACZELNIK
WYDZIAŁU BEZPIECZEŃSTWA
I SPRAW SPOŁECZNYCH

Leszek Borkowski

Zatwierdził:

PREZYDENT MIASTA

Andrzej Sitnik

Siedlce, sierpień 2022 rok

**Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny
w Siedlcach**

**INFORMACJA O STANIE
BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO
MIASTA
W 2021 ROKU**

**SIEDLCE
LIPIEC 2022 ROK**

Spis treści

1. Spis treści.....	2
2. Dane demograficzne.....	3
3. Dane liczbowe z kontroli, decyzji i mandatów i inne.....	4
4. Bezpieczeństwo sanitarne świadczonych realizowanych świadczeń zdrowotnych.....	5
5. Sytuacja w zakresie wybranych chorób zakaźnych i zakażeń	7
6. Zapobieganie rozprzestrzenianiu się zakażeń wywołanych wirusem SARS COV-2.....	18
7. Analiza wykonawstwa szczepień ochronnych	19
8. Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego z zakresu Bezpieczeństwa Żywności....	28
9. Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego z zakresu Higieny Komunalnej.....	33
10. Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego z zakresu Higieny Pracy.....	37
11. Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego w placówkach oświatowo -wychowawczych	44
12. Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego z zakresu Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia.....	46
13. Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego z zakresu Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego.....	48

Dane demograficzne:

Terytorialny zakres działania Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Siedlcach obejmuje teren 1 635 km² zamieszkałych przez 159 224 osoby, w tym:

- powiat grodzki tj. miasto Siedlce o powierzchni 32 km² zamieszkałe przez 77 872 mieszkańców,
- powiat ziemski siedlecki obejmujący 13 gmin (Domanice, Kotuń, Korczew, Mordy, Mokobody, Przesmyki, Paprotnia, Siedlce, Skórzec, Suchożebry, Wiśniew, Wodynie, Zbuczyn) o powierzchni 1 603 km² zamieszkały przez 81 352 mieszkańców.

Pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Siedlcach w 2021 roku przeprowadzili ogółem 19 293 kontrole stanu sanitarnego obiektów, wystawili 378 decyzji, nałożyli 47 mandatów karnych na kwotę 6 430,-zł. oraz grzywien 4 na kwotę 35 000,-zł .

Dane liczbowe z powiatu siedleckiego za 2021 r. (ziemskiego i grodzkiego)

Komórka organizacyjna	Liczba nadzorowanych obiektów	Liczba kontroli	Liczba pobranych próbek*, wykonanych badań**	Liczba decyzji		Liczba nalożonych mandatów kwota	Liczba nalożonych grzywnien kwota
				wydanych	w tym unieruchomienia		
Sekcja Epidemiologii	377	18 239	x 3 119	18	X	25 980	4 35 000,-
Sekcja Higieny Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku	2 370	485555	486 5 670	242	X	21 5 050,-	1 1 000,-
Sekcja Higieny Komunalnej	494	430	183 2 330	63	X	1 400,-	x x
Sekcja Higieny Pracy	562	91	101 94	49	X	x x	1 20 000,-
Stanowisko pracy Higieny Dzieci i Młodzieży	195	48	x x	6	X	x x 47	x x 4
Razem	3 998	19 293	770 11 213	378	X	6 430,-	35 000,-

Bezpieczeństwo sanitarne świadczonych realizowanych świadczeń zdrowotnych, ocena sytuacji epidemiologicznej oraz wykonawstwo szczepień ochronnych

Nadzór sanitarny w obiektach podmiotów leczniczych obejmuje ocenę higieniczno-sanitarną pomieszczeń i urządzeń oraz realizację działań w obszarze zapobiegania szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych.

Sekcja Epidemiologii w zakresie nadzoru higieny lecznictwa na terenie miasta Siedlce w 2021 r. sprawowała nadzór w **231 podmiotach** wykonujących działalność leczniczą, w następujących w kategoriach:

- ✓ **4** w kategorii świadczeń szpitalnych oraz **1** zakład opiekuńczo-leczniczy i **1** hospicjum w strukturach szpitali,
- ✓ **102** podmioty lecznicze, w kategorii świadczeń ambulatoryjnych, w tym **13** nie będących przedsiębiorstwami,
- ✓ **115** indywidualne praktyki lekarskie w tym:
  - **79 gabinetów zabiegowych, w tym gabinety stomatologiczne 54**
  - **36 gabinetów niezabiegowych.**

W 2021 r. rozpoczęły działalność nowe placówki w kategorii lecznictwa ambulatoryjnego będące przedsiębiorstwami – łącznie 8 nowych placówek: 1 przychodnia położniczo-ginekologiczną ze szkołą rodzenia; 2 przychodnie zdrowia psychicznego, w tym 1 z ośrodkiem psychoterapii dla dzieci i młodzieży; 2 placówki badań okulistycznych i doboru soczewek, 2 przychodnie stomatologiczne, 1 laboratorium diagnostyczne i 2 punkty pobrań oraz 3 gabinety indywidualnej praktyki lekarskiej dentystycznej.

Ponadto, objęto nadzorem sanitarno-epidemiologicznym zakłady lecznicze będące w strukturach Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej (SPZOZ) w Siedlcach i innych SPZOZ, w kategorii: 1 szpital; 1 Hospicjum Stacjonarne, 1 Zakład Opiekuńczo-Leczniczy (będące w strukturach szpitala), 1 laboratorium diagnostyki medycznej i 9 placówek lecznictwa ambulatoryjnego.

W omawianym okresie przeprowadzono łącznie **12 kontroli, w tym: 9 kontroli planowych**, zgodnie z harmonogramem pracy oraz **3 kontrole pozaplanowe** w związku z rozpatrzonymi interwencjami (dot. przychodni stomatologicznej, gabinetu stomatologicznego i przychodni poz).

Niewielka liczba przeprowadzonych kontroli wynika z ograniczenia wykonywania obowiązków statutowych, z powodu realizacji zadań przeciwepidemicznych, w związku z utrzymującym się stanem epidemii na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej, związanej z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2.

Kontrole prowadzono w zakresie oceny warunków sanitarno-higienicznych oraz działań w obszarze zapobiegania szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych w celu zapewnienia bezpieczeństwa epidemiologicznego pacjentów i personelu podczas udzielania świadczeń zdrowotnych, w szczególności, w trakcie których dochodzi do naruszenia ciągłości tkanki ludzkiej.

Przeprowadzono kontrolę w 2 nowoutworzonych placówkach ambulatoryjnych: w przychodni udzielającej wieloprofilowe świadczenia zdrowotne z zakresu stomatologii i w przychodni położniczo-ginekologicznej ze szkołą rodzenia, udzielającą świadczeń specjalistycznych zgodnie z jej profilem.

Obie przychodnie funkcjonują w nowych pomieszczeniach, o wysokich standardach wykończenia i wyposażenia pomieszczeń, spełniają wymagania funkcjonalno-przestrzenne i sanitarne w oparciu o obowiązujące przepisy prawne.

Ponadto, przeprowadzono kontrolę w wybranych komórkach organizacyjnych Szpitala SPZOZ, przy ul. Starowiejskiej 15. Objęte kontrolą komórki szpitala (blok operacyjny i sterylizatornia szpitalna) po generalnych remontach i modernizacji, wyposażone są w nowoczesną aparaturę, sprzęt i meble, spełniają wymagania funkcjonalno-przestrzenne i sanitarne określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą. (Dz. U. z 2022 r. poz. 402 ze zm.).

W przypadku pozostałych nowopowstałych placówek oraz przejętych SPZOZ-ów, na chwilę obecną, w związku z brakiem kontroli, brak informacji o stanie funkcjonalnym i sanitarno-technicznym pomieszczeń.

W 2021 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny (PPIS) w Siedlcach wystosował 1 decyzję opłaty za wykonane czynności kontrolne oraz 1 wystąpienie pokontrolne (WP) dot. nowoutworzonej przychodni o profilu stomatologicznym. Kontrola została przeprowadzona w zakresie zgłoszonych w interwencji zarzutów dot. funkcjonowania nowego zakładu leczniczego oraz przestrzegania wymagań higienicznych i zdrowotnych. Zalecenia wydane w WP dotyczyły nieprawidłowości natury higieniczno-sanitarnej, w zakresie: identyfikacji worków na odpady medyczne zakaźne; doskonalenia dokumentacji z realizacji działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych; prowadzenia kontroli procesów dekontaminacji wyrobów medycznych wielorazowego użytku. Wszystkie zalecenia wynikające z WP zostały wykonane we wskazanych terminach, co zostało potwierdzone podczas kontroli sprawdzającej.

Pozostałe interwencje dotyczyły gabinetu stomatologicznego w zakresie nieprawidłowego magazynowania odpadów medycznych w miejscu ich wytwarzania oraz przychodni poz w zakresie niewłaściwej organizacji utrudniającej zachowanie dystansu społecznego i stosowania środków higieny rąk oraz braku stosowania środków ochrony indywidualnej przez pacjentów.

Przeprowadzono również kontrolę w obiekcie Mazowieckiego Szpitala Wojewódzkiego Sp. z o o., potwierdzającą realizację programu dostosowawczego do wymagań rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 czerwca 2012 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (Dz. U. z 2019 r., poz. 539 ze zm.).

W pozostałych obiektach, w których przeprowadzono kontrole nie stwierdzano uwag do stanu sanitarno-technicznego i funkcjonalnego oraz prowadzonych działań w obszarze zapobiegania zakażeniom i chorobom zakaźnym.

W 2021 roku wygaszono 1 ognisko zarejestrowane w 2020 r. i zarejestrowano **32 nowe** ogniska epidemiczne w placówkach lecznictwa stacjonarnego na terenie miasta Siedlce.

Wśród zarejestrowanych **33** ognisk:

- **27 dotyczyło zakażeń wirusem SARS-CoV-2**, co stanowi 81,8% ogólnej liczby zgłoszonych ognisk,
- **5 ognisk o etiologii Klebsiella pneumoniae MBL (+)**, co stanowi 15,2% ogólnej liczby zgłoszonych ognisk,
- **1 ognisko o etiologii Clostridioides difficile**, co stanowi 3% ogólnej liczby zgłoszonych ognisk.

Na koniec 2021 r. wygaszono 31 ogniska epidemiczne zarejestrowane w tym roku.

Sytuacja w zakresie wybranych chorób zakaźnych i zakażeń

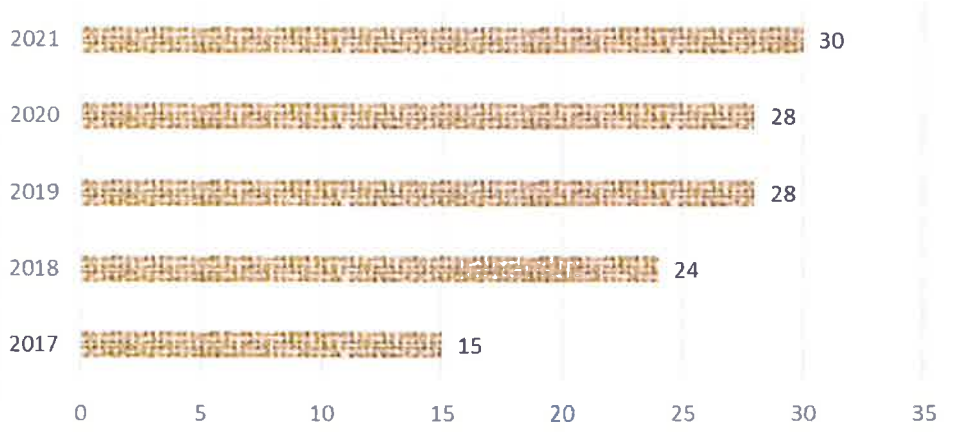
1.1. Choroby przenoszone drogą pokarmową

W 2021 roku spośród chorób zakaźnych objętych obowiązkiem zgłaszania i rejestracji, na terenie powiatu grodzkiego nie zanotowano przypadków zachorowań na takie jednostki chorobowe jak: dur brzuszny i dury rzekome, czerwonkę, włośnicę oraz zatruciu jadem kiełbasianym. Brak wyżej wymienionych chorób przenoszonych drogą pokarmową, zwłaszcza durów i czerwonki jest wynikiem ogólnie dobrej sytuacji higieniczno-sanitarnej, w szczególności powszechnego dostępu do bieżącej i uzdatnionej wody.

Wśród bakteryjnych przyczyn zatruc pokarmowych nadal najczęstsze były zatrucia wywołane odzwierzęcymi pałeczkami jelitowymi *Salmonella*. Odnotowano 30 zachorowań na salmonelozę, tj. o 2 więcej niż w poprzednim 2020 r. Wystąpiło 1 ognisko zatrucia pałeczkami *Salmonella* wśród dzieci żłobkowych i przedszkolnych w placówkach obsługiwanych przez jedną z siedleckich firm cateringowych w stołówce zakładowej na terenie Siedlec (łącznie zachorowało 12 dzieci, w tym 4 mieszkańców Siedlec). Pozostałe zachorowania związane były z posiłkami wykonywanymi i spożywanymi w warunkach domowych.

Najczęstszym źródłem zakażeń były jaja z małych hodowli kur prowadzonych bez nadzoru weterynaryjnego i ich nieprawidłowa obróbka termiczna. Sytuację epidemiologiczną w Siedlcach w zakresie zatruc wywołanych pałeczkami *Salmonella* w ciągu ostatnich 5 lat przedstawia Tab.1.

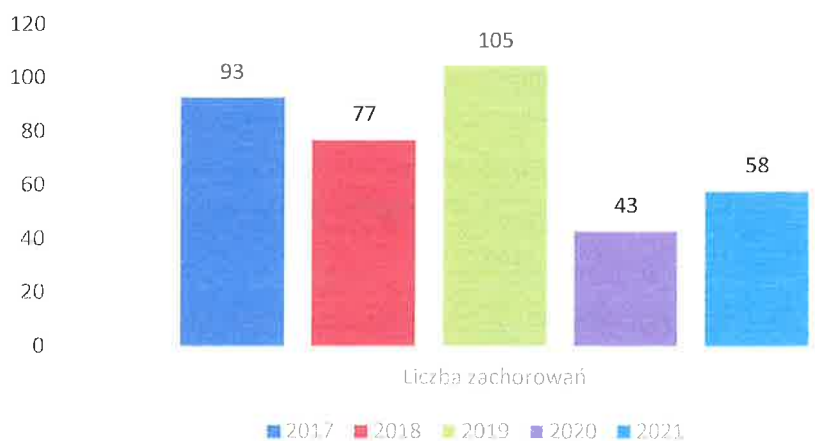
Tab.1. Zatrucia pokarmowe wywołane pałeczkami *Salmonella* na terenie miasta Siedlce w latach 2017-2021

W 2021 r. zauważono wzrost liczby biegunek u dzieci do lat 2 (które są grupą najbardziej narażoną na biegunki o zakaźnym pochodzeniu), zarówno o etiologii bakteryjnej, wirusowej, jak i nieokreślonej. W 2020 roku zarejestrowano ich 43, a w 2021 r. 58, co stanowi wzrost o 34%. Biegunki nadal pozostają istotną przyczyną zachorowań i hospitalizacji dzieci do lat 2. Sytuację epidemiologiczną w Siedlcach w zakresie biegunek o etiologii zarówno bakteryjnej, jak i wirusowej oraz bliżej nieokreślonej w ciągu ostatnich 5 lat przedstawia Tab.2.

Tab.2. Biegunki o etiologii bakteryjnej, wirusowej i nieokreślonej u dzieci do lat 2 w latach 2017-2021

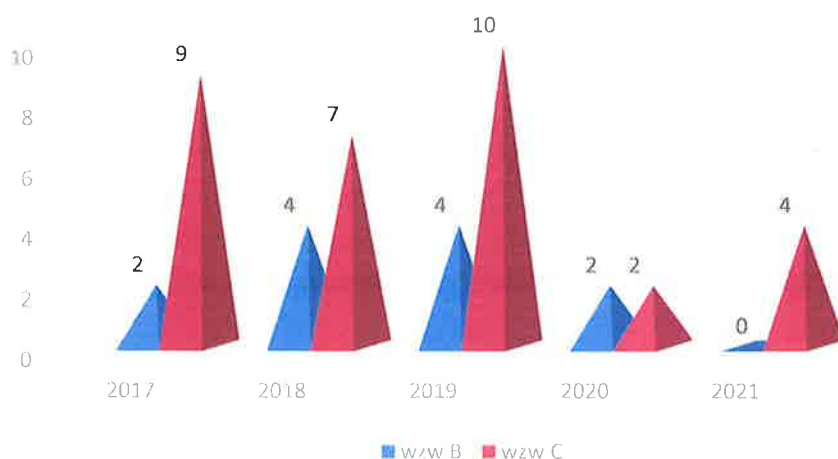
Na terenie miasta Siedlce przyczyną biegunek u dzieci do 1.2 , były w większości zakażenia wirusowe, zwłaszcza rotawirusami. Należy przy tym zauważyć, że do zakażeń jelitowych i zatruc pokarmowych u dzieci w tej grupie wiekowej, dochodzi prawie wyłącznie w środowisku domowym. Dlatego też przy każdej okazji prowadzenia działalności nadzorczej prowadzone są także działania edukacyjne w zakresie zapobiegania zatruciom i zakażeniom jelitowym wśród mieszkańców Siedlec, dbałości o higienę osobistą i otoczenia oraz higienę przygotowania posiłków w środowisku domowym. Szczepienia ochronne przeciw rotawirusom od 2021 weszły do obowiązkowego Programu Szczepień Ochronnych.

W 2021 roku nie odnotowano wśród mieszkańców Siedlec **zachorowań** na żółtaczkę pokarmową zwaną „chorobą brudnych rąk”, czyli wirusowe zapalenie wątroby typu A.

1.2. *Choroby przenoszone drogą naruszenia ciągłości tkanek*

W zakresie chorób zakaźnych szerzących się drogą naruszenia ciągłości tkanek zarejestrowano **4 przypadki** wirusowego zapalenia wątroby typu C. Nie odnotowano zachorowań na wzv B i ostrych zakażeń wirusami hepatotropowymi, wymagających leczenia szpitalnego. Nowe bezobjawowe zakażenia wirusem C są rzadko wykrywane, gdyż lekarze nie zlecają ich aż do momentu, gdy pacjent zaczyna odczuwać długofalowe skutki zakażenia /postać przewlekła wzv/. Dlatego najczęściej do wykrycia zakażenia dochodzi wtedy, gdy choroba ma ostry przebieg /przypadki sporadyczne/ lub podczas hospitalizacji z powodu innych chorób, a także podczas honorowego oddawania krwi. Zwiększająca się świadomość społeczeństwa na skutek przeprowadzonych kampanii społecznych „STOP! HCV”, „HCV można pokonać”, „Zapobieganie zakażeniom HCV” spowodowała, że wiele osób biorąc pod uwagę swoją historię narażeń na zakażenie, m.in. zabiegi medyczne i niemedyczne z naruszeniem ciągłości tkanek, decydują się wykonać badania prywatnie. Sytuację epidemiologiczną w Siedlcach w zakresie wirusowych zakażeń wątroby typu B i C w ciągu ostatnich 5 lat przedstawia Tab.3.

Tab.3. Zachorowania na wzv B i wzv C wśród mieszkańców Siedlec w latach 2017-2021

Jak wynika z tabeli 3, o wiele korzystniej przedstawia się sytuacja w zakresie zachorowań na wzv B. W dalszej perspektywie będzie ona ulegać poprawie lub ustabilizowaniu na podobnym niskim poziomie, ze względu na dostępne szczepienia p-w wzv B, które wprowadzone zostały jako szczepienia obowiązkowe u noworodków na naszym terenie od 1994 roku. Grupę ryzyka stanowią więc tylko osoby nieszczepione, tj.: urodzone przed 1994 rokiem, dzieci których rodzice nie wyrażają zgody na szczepienia (ruchy anty szczepionkowe) oraz osoby nieszczepione z otoczenia domowego osób zakażonych.

Z analizy dochodzeń epidemiologicznych dotyczących mieszkańców Siedlec wynika, że do zakażeń wirusami hepatotropowymi dochodzi najczęściej podczas różnego rodzaju zabiegów medycznych, w tym z zakresu medycyny estetycznej. W ostatnich latach obserwujemy również wzrost narażeń niemedyceńskich tj. tatuowanie lub kolczykowanie, wykonywane w warunkach domowych, prawdopodobnie bez przestrzegania żadnych procedur sterylizacji i dezynfekcji sprzętu. Trudno jest zlokalizować takie miejsca ze względu na to, że osoby zakażone nie chcą podawać nazwisk i adresów swoich kolegów lub znajomych, którzy najczęściej im te zabiegi wykonywali.

Do zakażeń przenoszonych drogą naruszenia ciągłości tkanek należy także: bezobjawowe zakażenie HIV, czyli tzw. nosicielstwo HIV, objawowe zakażenie HIV - nie AIDS i AIDS. PPIS w Siedlcach prowadzi rejestry zakażonych dopiero od 2013 r. Od tego czasu zarejestrowano w Siedlcach 16 nowo wykrytych zakażeń HIV, w tym 3 zachorowania na AIDS, jedno z nich zakończone zgonem. Sytuację epidemiologiczną w Siedlcach w zakresie zakażeń HIV i zachorowań na AIDS na przestrzeni ostatnich 7 lat przedstawia Tab.4.

Tab.4. Liczba nowo wykrytych zakażeń HIV u mieszkańców miasta Siedlce w latach 2013-2020

Rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba nowo wykrytych zakażeń HIV	1 ^x	1	3	3	1	2 [*]	1	1	3 [#]

^x- w tym 1 zach. na AIDS zakończone zgonem

^{*} - w tym 1 zach. na AIDS

[#] - w tym 1 zach. na AIDS

1.3. Choroby przenoszone drogą powietrzno-kropelkową

Sytuacja epidemiologiczna innych chorób zakaźnych, zwłaszcza wirusowych przenoszonych drogą powietrzno-kropelkową przeciwko którym realizowane są szczepienia ochronne, tj. m.in. . p-w śwince, odrze, różyczce można uznać za dobrą. W 2021 roku nie odnotowano zachorowań na ww. choroby.

Z roku na rok wzrasta jednak liczba dzieci i młodych dorosłych niezaszczepionych szczepionką p-w odrze, śwince, różyczce, co spowodowane jest nasilającym się działaniem ruchów antyszczepionkowych. Coraz większa staje się zatem populacja ludzi nieuodpornionych p-w tym wirusom, co w kontekście zachorowań na odrę na świecie oraz w Ukrainie, stwarza duże ryzyko zawleczenia tej choroby na teren miasta Siedlce.

W zakresie krztuśca po raz pierwszy od 2013 roku nie odnotowano ani jednego przypadku zachorowań, podczas gdy jeszcze w 2020 r. roku zanotowano największą liczbę rozpoznań krztuśca – 21 przypadków, z zapadalnością 27,3 na 100 tys. mieszkańców. Sytuację epidemiologiczną w Siedlcach w tym zakresie przedstawia Tab. 5.

Tab.5. Liczba przypadków krztuśca na terenie miasta Siedlce i współczynnik zapadalności w latach 2013-2020

Rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba zachorowań / zapadalność na 100 tys. mieszkańców	0 / 0	3 / 3,9	1 / 1,3	2 / 2,6	9 / 11,6	6 / 7,8	2 / 2,6	21 / 27,3	0 / 0

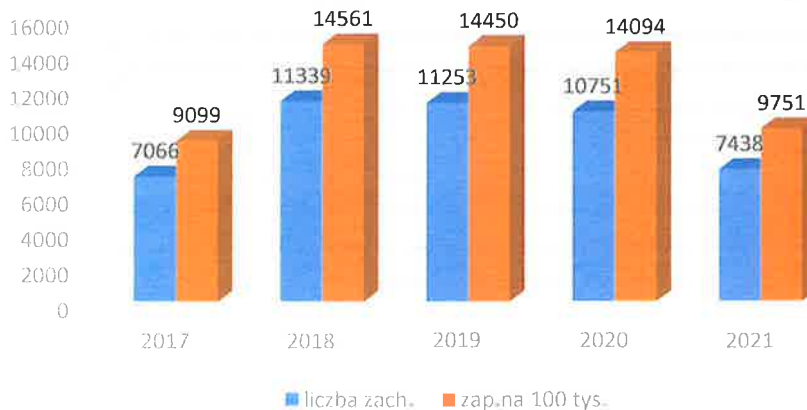
Generalnie w Polsce w ostatnich latach obserwowano pogorszenie sytuacji epidemiologicznej krztuśca, przyczyną której jest zjawisko spadku odporności poszczepiennej po upływie 5–7 lat od szczepienia. Odporność po przechorowaniu krztuśca utrzymuje się przez ok. 10–15 lat. Czynnikiem sprzyjającym szerzeniu się krztuśca, także wśród osób szczepionych, mogą być również zmiany genetyczne wśród szczepów pałeczki krztuśca (*Bordetella pertussis*). Jednym z możliwych działań jest podawanie młodzieży dawek przypominających szczepionki. Ponadto, w odniesieniu do osób dorosłych, szczepienia przypominające powinny być realizowane w postaci „strategii kokonu”. Polega ona na szczepieniu rodziców, opiekunów, dziadków, a także pracowników ochrony zdrowia, którzy mają kontakt z noworodkami lub nie w pełni zaszczepionymi niemowlętami (które nie otrzymały pełnego cyklu szczepień), a więc są najbardziej narażone na ciężki lub powikłany przebieg choroby.

Liczba zachorowań na choroby zakaźne objęte obowiązkowymi szczepieniami ochronnymi jest dobrym miernikiem poziomu wykonawstwa szczepień ochronnych. Brak zachorowań lub zachorowania występujące sporadycznie, świadczą o dobrym wykonawstwie szczepień. Natomiast w takich jednostkach chorobowych jak np. ospa wietrzna (2019 r. - 636, 2020 r.- 336, **2021 r.-190 zachorowań**), nie objętych obowiązkowym kalendarzem szczepień ochronnych, obserwuje się niestabilną sytuację epidemiologiczną i powtarzające się okresowo wzrosty lub spadki liczby przypadków. Należy też zaznaczyć, że w ogólnej liczbie zachorowań na ospę w 2021 roku, aż 185 (97,4%) zachorowań dotyczyło osób niezaszczepionych. Zachorowały tylko 3 osoby zaszczepione 1 dawką i 2 osoby zaszczepione 2 dawkami.

W całym 2021 roku kontynuowano nadzór nad zgłaszalnością i rejestracją grypy. Wśród mieszkańców miasta Siedlce odnotowano 7438 przypadków grypy i zachorowań grypopodobnych,

przebiegających zazwyczaj stosunkowo łagodnie - tylko 82 (1,1% wszystkich chorych) wymagało hospitalizacji ze względu na powikłania. Najczęściej były to powikłania ze strony układu oddechowego. Nie zarejestrowano **zgonów** z powodu powikłań pogrypowych. Tablica poniżej przedstawia sytuację epidemiologiczną grypy na naszym terenie w ciągu ostatnich pięciu lat.

Tab.6. Zachorowania na gripę wśród mieszkańców Siedlec w latach 2017-2021

W naszym mieście, podobnie jak i w całej Polsce, pomimo udowodnionej skuteczności i powszechnej dostępności na rynku szczepionek przeciwko grypie sezonowej oraz akcji informacyjnych skierowanych do wielu grup ludności, szczepi się tylko niewielki odsetek społeczeństwa. Dane o stanie uodpornienia populacji miasta przedstawia Tab. 7.

Tab.7. Udział procentowy zaszczepionych p-w grypie sezonowej w ogólnej liczbie mieszkańców Siedlec w latach 2013-2018

Rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
% zaszczepionych	2,7	2,5	2,1	3,0	3,6	3,9	3,3	4,2	3,6

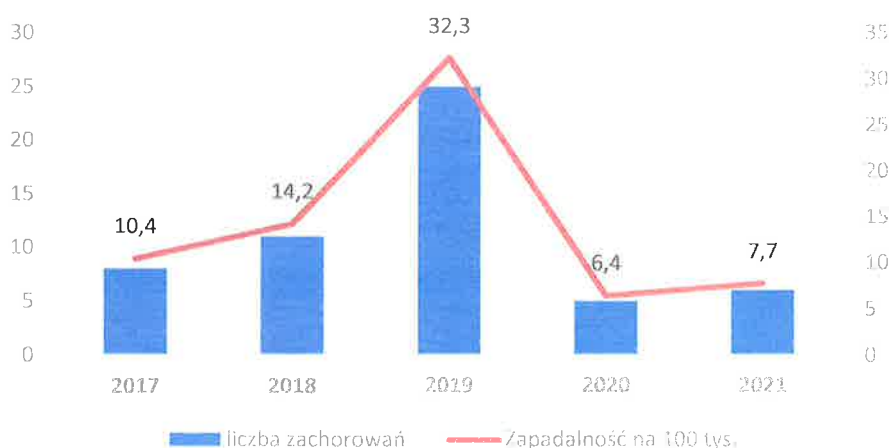
Należy mieć nadzieję, że trend wzrostowy liczby osób zaszczepionych utrzyma się w latach następnych, co pozwoli na zmniejszanie się liczby zachorowań i ograniczenie transmisji wirusa grypy. Większość wykonanych w 2021 roku szczepień dotyczyło głównie osób po 65 r.ż. – stanowili oni **62,4%** ogółu zaszczepionych przeciwko grypie w 2021 r.. Dla osób tych grypa stanowi największe ryzyko wystąpienia powikłań (w tym zgonów), podobnie jak i dla pracowników firm, które w obawie przed malejącą frekwencją pracowników w sezonie jesienno-zimowym, sponsorują dla nich szczepienia przeciwko grypie. Małym zainteresowaniem cieszą się natomiast szczepienia u dzieci i młodzieży w wieku szkolnym, choć właśnie oni, częściej niż dorośli, przebywają w dużych zbiorowiskach ludzkich /przedszkola, szkoły, internaty, imprezy zbiorowe/ a co za tym idzie, istnieje dla nich większe ryzyko zakażenia wirusem grypy.

Do chorób przenoszonych drogą powietrzno-kropelkową należy także gruźlica. Źródłem zakażenia jest zazwyczaj osoba chora na gruźlicę, prątkująca. PPIS w Siedlcach prowadzi rejestry gruźlicy dopiero od 2015 roku i we współpracy z Poradnią Gruźlicy i Chorób Płuc SPZOZ w Siedlcach sprawuje nadzór nad osobą chorą i jej otoczeniem. Do PPIS w Siedlcach w 2021 roku zgłoszono **6 nowych zachorowań** na gruźlicę u mieszkańców Siedlec, tj. o 1 więcej niż w 2020 roku. Wszyscy

chorzy byli prątkujący. Wśród nich były 3 kobiety i 3 mężczyzn. Nie zarejestrowano zachorowań u dzieci i nie stwierdzono występowania na naszym terenie gruźlicy wielolekoopornej.

Najwięcej zachorowań na gruźlicę w okresie prątkowania zaobserwowano w starszych grupach wiekowych (4 zach.), co można tłumaczyć faktem, iż w czasach, gdy sytuacja epidemiologiczna gruźlicy była znacznie gorsza niż obecnie, duża część populacji została zakażona prątkiem gruźlicy. Zachorowania na gruźlicę wśród osób starszych są więc w dużym odsetku wynikiem reaktywacji zakażenia wcześniejszego, co uniemożliwia szybką eliminację choroby w populacji. Sytuacja ta wymaga podejmowania działań mających na celu szybkie identyfikowanie i leczenie nowych przypadków gruźlicy, przeprowadzanie badań osób z najbliższego otoczenia chorych na gruźlicę i podejmowanie leczenia w przypadku wykrycia zakażenia.

Tab.8. Liczba zachorowań i zapadalność na gruźlicę na terenie miasta Siedlce w latach 2017-2021

Polska należy już do krajów o zapadalności niskiej, czyli takich, gdzie zapadalność jest mniejsza niż 20 zachorowań na 100 000 ludności, ale nadal jest ona wyższa niż średnia w UE. Celem wyznaczonym wszystkim krajom świata przez WHO, jest zmniejszenie o 95% liczby zgonów z powodu gruźlicy i zmniejszenie średniej zapadalności na gruźlicę na świecie do < 10 przypadków na 100 000 ludności do 2035 roku. Znaczny spadek zachorowań na gruźlicę w 2020 i w 2021 r. wynika niewątpliwie z ograniczeń związanych z epidemią SARS-CoV-2, ograniczeniem kontaktów społecznych i noszenia maseczek, ale z drugiej strony nie da się wykluczyć negatywnego wpływu epidemii na postawy pacjentów, jak również ograniczeń w dostępie do wizyt i diagnostyki w kierunku innych niż COVID-19 chorób.

Tab. 9. Zachorowania na gruźlicę na terenie m. Siedlce w 2021 r. wg. lokalizacji choroby, stanu bakteriologicznego, wieku i płci

Grupy wiekowe	Gruźlica układu oddechowego				Gruźlica innych narządów		Ogółem grupy wiekowe
	prątkujący		nieprątkujący		M	K	
	M	K	M	K			
0-14	-	-	-	-	-	-	-
15-19	-	-	-	-	-	-	-

20-44	3	1	-	-	-	-	4
45-64	-	2	-	-	-	-	2
65+	-	-	-	-	-	-	-
Razem	3	3	0	0	0	0	6

1.4. Choroby inwazyjne (meningokokowa, pneumokokowa i inne)

W minionym roku nie zarejestrowano na terenie miasta Siedlce żadnego przypadku inwazyjnej choroby meningokokowej wywołanej przez *Neisseria meningitidis*. Odnotowano natomiast **1 przypadek inwazyjnej choroby wywołanej przez *Haemophilus influenzae*** u 45-letniej kobiety, rozpoznanej pod postacią zapalenia opon mózgowych i mózgu, zakończony wyzdrowieniem.

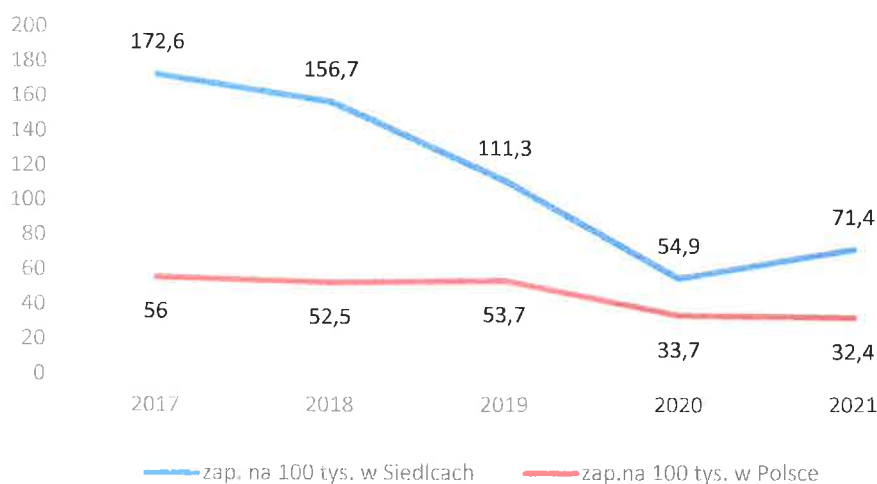
W 2020 r. zarejestrowano **4 przypadki inwazyjnej choroby wywołanej przez *Streptococcus pneumoniae*** z objawami posocznicy, w tym 1 powikłane zapaleniem płuc o etiologii pneumokokowej oraz 2 powikłane zapaleniem opon mózgowych i mózgu. Zachorowania dotyczyły 3 mężczyzn w wieku 1, 59 i 74 lata, oraz 1 kobiety w wieku lat 3. Jedna osoba zmarła wskutek powikłań i obciążenia innymi chorobami. Wszystkie zachorowania wystąpiły jako sporadyczne.

1.5. Choroby wektorowe przenoszone za pośrednictwem innych organizmów

W 2019 odnotowano 87 zachorowań na boreliozę, a w 2020 – tylko **43**, w tym 1 neuroboreliozę. Natomiast w 2021 r. zgłoszono ich nieco więcej, bo 57 przypadków.

Należy jednak pamiętać, że zapadalność na boreliozę wśród mieszkańców miasta Siedlce jest w dalszym ciągu zdecydowanie wyższa niż zapadalność ogółem dla Polski. Zmiany klimatyczne tj. ocieplenie klimatu, brak ostrych i długotrwałych okresów mroźnej zimy, mają wpływ na zwiększanie się populacji kleszczy, a co za tym idzie, zwiększają ryzyko narażenia na ukąszenia. Coraz częściej można je znaleźć na osiedlowych trawnikach i krzewach, na terenie przydomowych posesji i ogródkach działkowych. Sytuację w zakresie zachorowań na boreliozę na terenie miasta Siedlce przedstawia Tab. 10.

Tab.10. Zapadalność na boreliozę na 100 tys. mieszkańców w Siedlcach i w Polsce w latach 2017-2021

Inaczej przedstawia się sytuacja w zakresie kleszczowego zapalenia mózgu – zachorowań jest zdecydowanie mniej. W 2018 r. zachorowała 1 osoba, a w 2019 i 2020 roku nie odnotowano ani jednego zachorowania. Natomiast w 2021 odnotowano 4 przypadki kleszczowego zapalenia mózgu - zachorowały 3 kobiety i 1 mężczyzna. Chorzy mieli od 40 do 61 lat.

Pracownicy Sekcji Epidemiologii prowadzą również nadzór nad wszystkimi narażeniami na wściekliznę u mieszkańców miasta Siedlce. W 2021 roku **8 osób** zostało zakwalifikowanych do szczepień p-w wściekliznie. Były to najczęściej osoby pokąsane przez nieznaną psę lub kota.

1.6. Choroby przenoszone drogą kontaktów seksualnych

Sekcja Epidemiologii Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Siedlcach prowadzi rejestry zachorowań na choroby przenoszone drogą kontaktów seksualnych - w 2021 roku odnotowano 1 przypadek rzeżączki i 3 zakażenie *Chlamydia*. Zarejestrowano 3 przypadki zachorowań na kiłę. Nie są to zapewne dane miarodajne ze względu na fakt, że osoby chore najczęściej leczą się w prywatnych gabinetach lekarskich, skąd nie są wysyłane zgłoszenia ZLK do właściwych miejscem rozpoznania inspektorów sanitarnych.

Zakażenia HIV ze względu na możliwą także drogę zakażenia poprzez naruszenie ciągłości tkanek (np. przyjmowanie dożylnie narkotyków) zostały omówione w pkt.1.2. Natomiast zachorowania na wzw A ze względu na możliwość zakażenia nie tylko drogą kontaktów seksualnych ale przede wszystkim drogą pokarmową, zostały omówione adekwatnie w pkt.1.1.

1.7. Epidemia COVID-19

Działalność nadzorowa pracowników PSSE w Siedlcach w zakresie chorób zakaźnych w 2021 roku, tak jak i w roku poprzednim, zdominowana była działaniami zapobiegającymi rozprzestrzenianiu się zakażeń SARS-CoV-2. Priorytetem stało się wykrywanie nowych zakażeń i obejmowanie kwarantanną osób z kontaktu, celem ograniczenia epidemii.

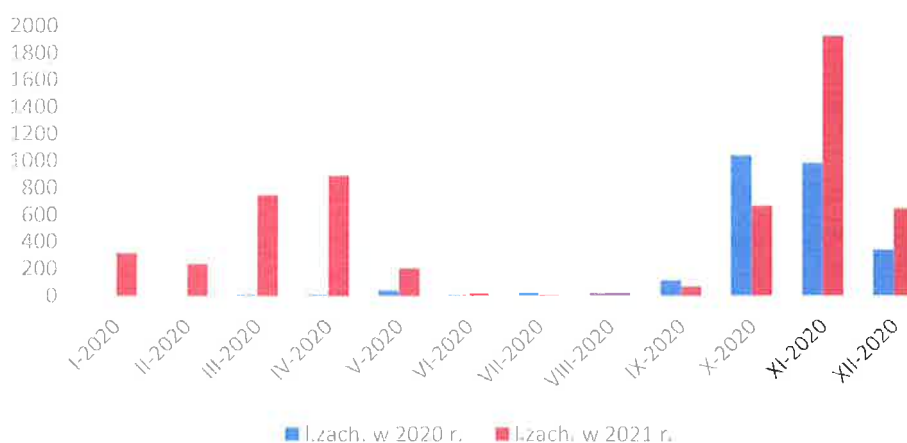
Na terenie miasta Siedlce w 2021 roku odnotowano ogółem **5760** zakażeń SARS-CoV-2, tj. o 122,3% więcej niż w 2020 r. Najmniej wykrytych zakażeń odnotowano w kwietniu i czerwcu 2020 r., na co niewątpliwie miał wpływ ogłoszony wcześniej w całym kraju lockdown. Liczbę przypadków zakażeń wirusem SARS-CoV-2 na terenie miasta Siedlce wg m-cy w roku 2020 i 2021 porównawczo przedstawia Tab. Nr 11

Tab.11. Zachorowania na COVID-19 wśród mieszkańców miasta Siedlce wg m-cy w latach 2020-2021			
Miesiąc	Liczba zach.	Miesiąc	Liczba zach.
I-2020	-	I-2021	317
II-2020	-	II-2021	237
III-2020	10	III-2021	746
IV-2020	8	IV-2021	892
V-2020	40	V-2021	206
VI-2020	9	VI-2021	20
VII-2020	23	VII-2021	9

VIII-2020	20	VIII-2021	24
IX-2020	115	IX-2021	69
X-2020	1041	X-2021	666
XI-2020	984	XI-2021	1927
XII-2020	340	XII-2021	647
Ogółem	2590	Ogółem	5760
Zapadalność dla miasta Siedlce na 10 tys.	330,96	Zapadalność dla miasta Siedlce na 10 tys.	741,6

Gwałtowny wzrost liczby zachorowań na COVID-19 obserwowany od końca września 2021 r. wystąpił nie tylko w Siedlcach, ale też na Mazowszu i w całej Polsce. Epidemiolodzy wskazywali jako przyczynę powroty z urlopów, podczas których nie przestrzegano reżimu sanitarnego i zasad izolacji, powrót dzieci i młodzieży do szkół oraz pojawienie się bardziej zakaźnego mutantu wirusa SARS-CoV-2, wariantu Delta. Jak wielka była skala wzrostu liczby zachorowań na terenie Siedlec pokazuje wykres poniżej.

Tab.12. Rozkład zachorowań na COVID-19 na terenie m.Siedlce wg miesięcy w latach 2020 -2021

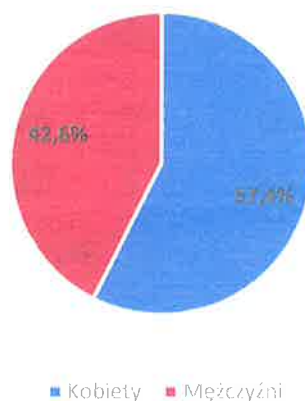

Przebieg choroby COVID-19 był bardzo zróżnicowany i zależał w dużej mierze od odporności osobniczej pacjenta, jego wieku i obciążenia chorobami przewlekłymi. Do typowych objawów choroby u chorych mieszkańców Siedlec zaliczano gorączkę, suchy kaszel, zmęczenie i duszność, ból gardła, katar oraz kichanie, utratę węchu i smaku, biegunkę. Większość chorych miało w miarę łagodne objawy, przypominające inne choroby infekcyjne dróg oddechowych, które ustępowały po około 7 -10 dniach. Jednak mimo to, aż **854** chorych wymagało hospitalizacji, co stanowiło prawie **15%** ogółu zakażonych.

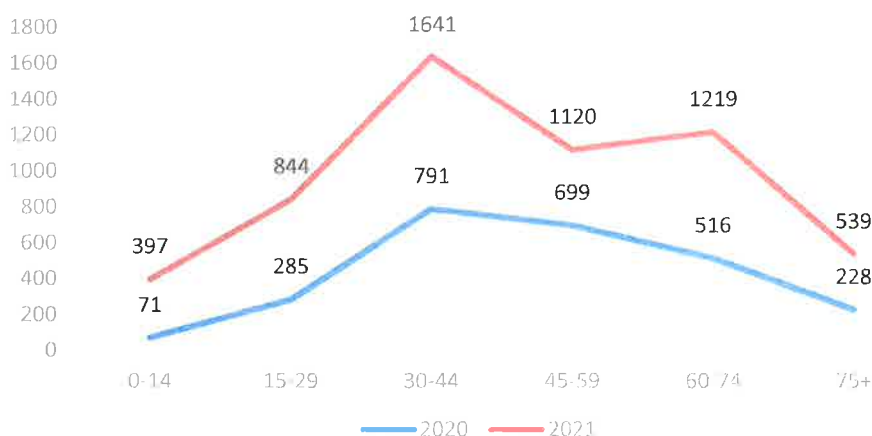
Rozkład zachorowań na COVID-19 wg płci i wg grup wiekowych porównując lata 2020 i 2021, przedstawiono na tablicach 13 i 14. Podkreślić należy, że w 2021 roku zachorowań w każdej grupie wiekowej było więcej – od 2 razy do prawie 5 razy więcej (Tab. 14).

Tab.13. Rozkład procentowy zakażonych SARS-CoV-2 wg płci w Siedlcach w 2021 roku

Tab.14. Liczba zakażeń SARS-CoV-2 wg grup wiekowych u mieszkańców Siedlec w latach 2020-2021

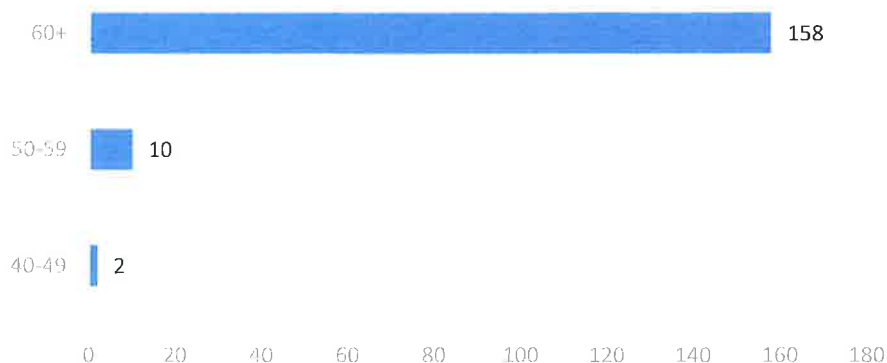

Mieszkańcy Siedlec hospitalizowani byli głównie w Szpitalu Miejskim SPZOZ w Siedlcach oraz w Mazowieckim Szpitalu Wojewódzkim im. św. Jana Pawła II w Siedlcach. Należy przy tym zaznaczyć, iż w siedleckich szpitalach hospitalizowani byli pacjenci nie tylko z Siedlec i z powiatów ościennych, ale przywożeni byli do nas chorzy z całego Mazowsza. Niewielka liczba pacjentów w stanie ciężkim wymagających świadczeń wysokospecjalistycznych (ECMO), przetransportowana została do warszawskich szpitali, m.in. Szpitala MSWiA, CSK MON i innych.

Duża część pacjentów po konsultacjach na szpitalnych izbach przyjęć lub po konsultacjach ze swoimi lekarzami rodzinnymi, ze względu na łagodny przebieg infekcji, była kierowana do izolacji w warunkach domowych.

Z powodu COVID-19 **zmarło 170** mieszkańców Siedlec, czyli prawie 2 razy więcej niż w 2020 roku. Najmłodszy zmarły pacjent miał 41 lat, najstarszy - 108. Biorąc pod uwagę ogólną liczbę zakażonych SARS-CoV-2 w Siedlcach tj. 5760, zgony stanowiły **2,95 %** ogólnej liczby chorych. Biorąc jednak pod uwagę grupę wiekową 60+, tj. 1758 zachorowań, w której zmarło 159 osób, wskaźnik ten wzrasta do **9 %**. Rozkład zgonów wg grup wiekowych przedstawia Tab.15.

Tab.15. Liczba zgonów wg grup wiekowych wśród mieszkańców Siedlec w 2021 r.

W związku z wejściem do użytku szczepień ochronnych przeciwko COVID-19, w 2021 roku pracownicy Sekcji Epidemiologii dokonali analizy zgonów biorąc pod uwagę status szczepienny osób zmarłych. Okazało się, że **150 (88,2%** wszystkich zmarłych) z nich miało status osób nieszczepionych, 7 osób szczepionych było tylko jedną dawką (4,1% zmarłych) a 13 osób dwiema dawkami (7,6 % zmarłych). Zgony wśród zaszczepionych, dotyczyły jednak przede wszystkim osób z wielochorobowością lub z obniżoną odpornością szczególnie z powodu chorób nowotworowych i immunologicznych.

Podsumowanie sytuacji w zakresie chorób zakaźnych za 2021 rok

- 1) W epidemiologii zakażeń pałeczkami *Salmonella* obserwujemy sytuację stabilną. Serotypem niezmiennie dominującym jest *Salmonella Enteritidis* a źródłem zakażenia są najczęściej jaja.
- 2) Jako stabilną z trendem spadkowym można określić sytuację w zakresie zachorowań i wykrywania zakażeń WZW B i C.
- 3) Zachorowania na inwazyjne choroby o etiologii *Neisseria meningitidis* i *Haemophilus influenzae* nie stanowiły zagrożenia epidemicznego dla mieszkańców Siedlec. W zakresie *Streptococcus pneumoniae* konieczna jest edukacja społeczeństwa nt. szczepień p-w pneumokokom wśród dorosłych.
- 4) W zakresie gruźlicy drugi rok z rzędu obserwuje się niską liczbę zachorowań na terenie miasta Siedlce.
- 5) Liczba nowo wykrytych zakażeń wirusem HIV i zespołu nabytego upośledzenia odporności (AIDS) wśród mieszkańców Siedlec utrzymywała się na stałym, niskim poziomie.
- 6) Sytuację epidemiologiczną w 2021 r. w zakresie chorób zakaźnych innych niż COVID-19, należy uznać za stabilną. W zakresie zakażeń wirusem SARS-CoV-2 dynamicznie rozwijająca się sytuacja epidemii w naszym mieście odzwierciedlała sytuację w Polsce i na świecie.

Zapobieganie rozprzestrzenianiu się zakażeń wywołanych wirusem SARS COV-2

W związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS COV-2 i obowiązkiem przestrzegania przepisów wynikających z Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii oraz wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego w 2021 r. pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Siedlcach, samodzielnie oraz przy udziale funkcjonariuszy Policji, tj. Komendy Miejskiej Policji w Siedlcach przeprowadzili 1008 kontroli na terenie Miasta Siedlce.

Kontrole prowadzono w obiektach handlowych, placówkach oświatowych, salonach fryzjerskich, salonach kosmetycznych, zakładach pracy, stacjach paliw, obiektach produkcyjnych i usługowych, w miejscach organizacji imprez okolicznościowych, w obiektach organizujących dyskoteki i zabawy taneczne, restauracjach, hotelach oraz w kinach.

W 236 przypadkach pouczono przedsiębiorców oraz osoby odpowiedzialne. Pouczenia związane były z :

- brakiem instrukcji mycia i dezynfekcji rąk, zakładania i zdejmowania rękawic i osłon ust i nosa;
- brakiem umieszczenia w różnych częściach obiektu w widocznych miejscach informacji, że rekomenduje się zachowanie bezpiecznej odległości od rozmówcy (minimum 1,5 m) oraz częste mycie rąk;
- brakiem zapewnionych pracownikom, gościom oraz innym osobom z zewnątrz środków do dezynfekcji rąk (rekomendowane umieszczenie dozowników z płynem do dezynfekcji rąk przy wejściu do obiektu, dla gości odbierających zamówiony posiłek, przy wyjściu z toalet, w pomieszczeniach socjalnych itp.);
- posiadaniem nieodpowiednich, pod względem składu, produktów do dezynfekcji rąk i powierzchni;
- używaniem suszarek nadmuchowych do rąk (rekomendowane użycie papieru do osuszania rąk);
- nie umieszczeniem przed wejściem do obiektu, w widocznym miejscu, informacji dotyczącej konieczności dezynfekcji rąk przy każdorazowym wejściu do obiektu;
- brakiem osłon ust i nosa u osób przebywających w obiekcie;
- brakiem umieszczenia przed wejściem do obiektów i placówek informacji o limicie osób mogących przebywać w obiekcie;
- nie wyłączeniem z funkcjonowania poczekalni w salonie fryzjerskim;

Ponadto za brak zasłaniania ust i nosa grzywną w drodze mandatu karnego ukarano 25 osób.

W związku z nieprzestrzeganiem rozporządzenia w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii, do siedziby Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Siedlcach wpływały interwencje klientów dotyczące: braku reżimu sanitarnego, organizacji imprez okolicznościowych, organizacji dyskoteki w trakcie stanu epidemii, braku maseczek ochronnych, odbywania się tańców oraz braku weryfikacji szczepień u osób przebywających w zakładzie.

W stosunku do 2 obiektów prowadzono 3 postępowania administracyjne w związku z funkcjonowaniem przedsiębiorstwa mimo zakazu i ograniczenia do sprzedaży tylko na wynos.

Analiza wykonawstwa szczepień ochronnych

Ocena wykonawstwa szczepień ochronnych za rok 2021 została sporządzona na podstawie rocznych sprawozdań ze szczepień na drukach MZ-54, przekazanych przez placówki wykonujące szczepienia ochronne na terenie miasta Siedlce. Oceną objęto szczepienia:

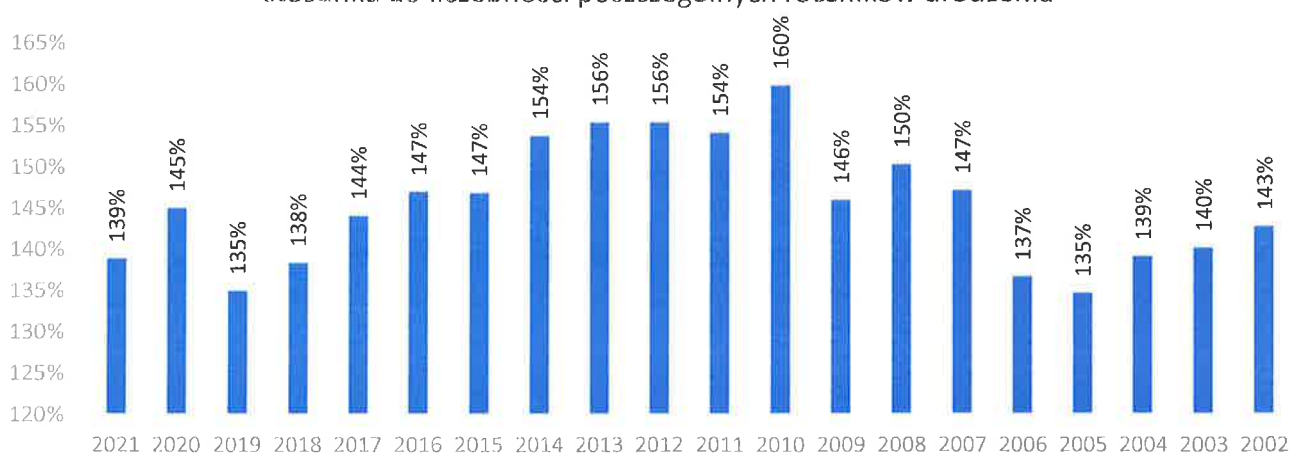
1. przeciw błonicy i tężcowi w rocznikach: 2021-2002
2. przeciw krztuścowi w rocznikach: 2021-2005
3. przeciw poliomyelitis w rocznikach: 2021-2012
4. przeciw gruźlicy w rocznikach: 2021,2020
5. przeciw wzw typu B w rocznikach: 2021-2017
6. przeciw odrze, śwince i różyczce w rocznikach: 2020-2006
7. przeciw różyczce dziewczynek w rocznikach: 2012-2006

W ciągu roku 2021 szczepienia ochronne dzieci i młodzieży na terenie miasta Siedlce nadal wykonywane były przez 11 podmiotów leczniczych (3 publiczne oraz 8 niepublicznych). Szczepienia wynikające z Programu Szczepień Ochronnych realizowano łącznie w 19 przychodniach podstawowej opieki zdrowotnej, z czego 9 były to przychodnie publiczne, a 10 funkcjonuje w strukturach niepublicznych podmiotów leczniczych. Szczepienia obowiązkowe wynikające z Programu Szczepień Ochronnych realizowano ponadto w 2 oddziałach noworodkowych, 2 izbach przyjęć oraz w poradni chorób zakaźnych.

W przychodniach tych zgromadzono **25 498** kart szczepień dzieci i młodzieży w wieku 0-19 lat, zapisanych do lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej, według stanu na 31.12.2021 r.. Zaznaczyć jednakże należy, że ze świadczeń medycznych w podmiotach leczniczych funkcjonujących na terenie miasta Siedlce korzysta też duża liczba dzieci i młodzieży, zamieszkałych na terenie powiatu siedleckiego ziemskiego.

W zależności od rocznika urodzenia, szczepieniami objętych jest od 35 do 60% więcej dzieci i młodzieży niż wynosi ogólna liczby mieszkańców Siedlec z danego rocznika. Wykres 1 przedstawia odsetki dzieci i młodzieży w wieku 0-19 lat, których karty szczepień zgromadzono w placówkach POZ na terenie miasta w stosunku do liczby mieszkańców Siedlec wg GUS w poszczególnych rocznikach urodzenia.

Wykres 1 - % kart zgromadzonych w przychodniach na terenie miasta Siedlce w stosunku do liczebności poszczególnych roczników urodzenia

Szczepienia przeciwko gruźlicy wykonywane są u noworodków w większości na oddziale noworodkowym, w związku z czym rokrocznie jest tak wysoki procent uodpornienia - w roczniku 2021 zaszczepiono 95,8% urodzonych dzieci (odpowiednio w ubiegłych latach było zaszczepionych -w roczniku 2020 95,1% dzieci, a w roczniku 2019 96,1%). Jednakże w ciągu kilku ostatnich lat obserwuje się regularne zmniejszanie liczby szczepionych dzieci przeciwko gruźlicy zaraz po urodzeniu. Utrzymująca się tendencja spadkowa jest wynikiem nasilania się zjawiska negowania potrzeby wykonywania szczepień ochronnych u dzieci i składania odmowy wykonywania szczepień przez rodziców na oddziale noworodkowym.

Od kilku lat na terenie całej Polski obserwuje się zjawisko nasilania działalności tzw. ruchów antyszczepionkowych, podważających sens, skuteczność, a przede wszystkim bezpieczeństwo szczepień, które znajdują odbiorców wśród rodziców. Odmawiają oni realizacji szczepień obowiązkowych u dzieci (zarówno wszystkich rodzajów, jak i pojedynczych szczepionek), a ich liczba wzrasta z roku na rok. W skali całego kraju odsetek osób uchylających się od szczepień od 2015 do 2020 roku wzrósł z 2,3 do 6,9 osób na 1000 osób w kategorii wiekowej 0-19 lat, tj. populacji podlegającej szczepieniom obowiązkowych. Na terenie miasta Siedlce i powiatu siedleckiego, wg stanu na koniec 2021 r. szczepienia obowiązkowe nie były realizowane w różnym stopniu u **593** dzieci. Stanowi to 7 % wszystkich dzieci zgłoszonych jako uchylających się od szczepień z terenu całego województwa mazowieckiego (odsetek podobny jak w roku ubiegłym – 7,3%).

Tab.2 ilustruje dane liczbowe o liczbie zarejestrowanych dzieci uchylających się od realizacji szczepień obowiązkowych na terenie Polski, województwa mazowieckiego oraz miasta Siedlce i powiatu siedleckiego w ciągu ostatnich kilku lat (w nawiasach – wskaźnik uchylających się w przeliczeniu na 1000 osób z populacji 0-19 lat podlegającej szczepieniom obowiązkowym).

	Stan na 31.12.2015	Stan na 31.12.2016	Stan na 30.12.2017	Stan na 30.12.2018	Stan na 30.12.2019	Stan na 30.12.2020	Stan na 30.12.2021
Powiat siedlecki i miasto Siedlce	144	193	271	431	499	565	593
Woj. mazowieckie	2 717	4 368	4559	6155	7273	7782	8437
Polska	16 689 (2,3)	23 147 (3,2)	30 089 (4,1)	40 342 (5,5)	48 609 (6,6)	50 575 (6,9)	Brak danych

Powyższe dane liczbowe nie obrazują jednak rzeczywistej liczby uchylających się od realizacji szczepień obowiązkowych (szacunkowo osób takich jest o 50%, a nawet do 100% więcej), gdyż nie wszystkie placówki zgłosiły już wszystkie osoby, kwalifikujące się według definicji jako osoby odporne oraz z każdym kwartałem dochodzą nowe. Nadal podejmowane są wobec nich działania edukacyjne, dokumentowanie składanych odmów szczepienia, tak by wyczerpać możliwości wpływu na zmianę stanowiska rodziców przez lekarzy POZ. W 2021 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Siedlcach wystosował łącznie 104 pisma informacyjne do 89 osób uchylających się od szczepień obowiązkowych, zamieszkujących na terenie miasta Siedlce i powiatu siedleckiego ziemskiego.

Rok 2021, podobnie jak poprzedzający go 2020, był kolejnym rokiem bardzo trudnym dla realizacji szczepień obowiązkowych ze względu na pandemię COVID-19. Obowiązywały w Polsce różnego rodzaju ograniczenia w życiu publicznym, wystąpiły kolejne fale zachorowań, które skutkowały

również znacznym ograniczeniem możliwości prowadzenia profilaktyki przez przychodnie POZ wobec dzieci i młodzieży. Obawy rodziców co do realizacji szczepień u dzieci w dobie pandemii, rozpowszechnienie telefonicznych porad lekarskich, zmniejszenie liczby wizyt osobistych u lekarzy POZ, czasochłonność tych wizyt ze względu na konieczność stosowania dodatkowych procedur i środków zabezpieczających przed rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 wśród pacjentów, zachorowania personelu medycznego oraz pacjentów, obejmowanie kwarantanną, wpłynęły w znaczący sposób na wykonawstwo szczepień obowiązkowych.

Realizacja obowiązkowych szczepień ochronnych w placówkach na terenie miasta Siedlce za 2021 rok w rocznikach roboczych, czyli podlegających w danym roku kalendarzowym do szczepienia określonego rodzaju szczepionkami, jest na podobnym poziomie lub niższa niż w latach poprzednich. Również uzupełnianie brakujących szczepień w kolejnych rocznikach było gorsze niż w latach poprzednich.

Tabele od 3 do 8 obrazują stan zaszczepienia przeciwko wybranym chorobom dzieci i młodzieży do lat 19, zapisanych do przychodni na terenie Siedlec za 2021 rok. Jak widać w każdym z analizowanych rodzajów szczepień występuje grupa dzieci nieuodpornionych lub zaszczepionych częściowo np. tylko jedną dawką. Najmniej osób jest nieuodpornionych przeciwko:

- błonicy i tężcowi – **6,5 %** wszystkich podlegających (podobny wskaźnik utrzymuje się w przeciągu ostatnich 3 lat),
- przeciwko krztuścowi – **7,4 %** (w ciągu ostatnich 3 lat wskaźnik ten oscyluje pomiędzy 7,2 a 7,7%),
- przeciwko wzv B – **9,9 %** (zdecydowana poprawa w odniesieniu do wskaźnika za 2019 rok, kiedy osób dzieci nieuodpornionych było aż 22,9%),
- przeciwko odrze, śwince i różyczce – aż **11,5 %** (obserwujemy kolejny rok z rzędu wysokiego odsetka osób niezaszczepionych, począwszy od 9,2% w 2019 roku),
- przeciwko poliomyelitis również **11%** (obserwuje się niewielką poprawę wskaźnika z 11,5 % w 2019 roku do aktualnych 11% w 2021).

W stosunku do poziomu wykonawstwa szczepień w przychodniach znajdujących się na terenie miasta Siedlce, w roku 2021 ponownie zaobserwować można, zbyt niskie odsetki wykonania szczepień obowiązkowych w analizowanych rocznikach. Wg zaleceń ekspertów osiągnięcie poziomu zaszczepienia określonej populacji rzędu co najmniej 90%, a w przypadku chorób takich jak odra powyżej 95% populacji, pozwala na ograniczenie przenoszenia się wybranych chorób zakaźnych oraz zabezpieczenie mieszkańców przed wystąpieniem zachorowań.

Szczególnie niskie poziomy wyszczepienia (patrz tab. 5, 6 i 8) stwierdzono w stosunku do:

- a) uodpornienia przeciwko odrze, śwince i różyczce – w 2021 r. ogółem zaszczepionych jest tylko **88,5 %** populacji wytypowanych roczników,
- b) uodpornienia przeciwko poliomyelitis – w 2021 r. ogółem zaszczepionych jest **89%** populacji wytypowanych roczników,
- c) uodpornienia przeciwko wzv B - w 2021 r. ogółem zaszczepionych jest tylko **90,1 %** populacji wytypowanych roczników.

Załączone tabele 3-8 obrazują sumaryczne procentowe wykonanie poszczególnych rodzajów szczepień obowiązkowych w analizowanych rocznikach. Porównując dane dotyczące stanu zaszczepienia przeciwko błonicy, tężcowi, krztuścowi i poliomyelitis za 2021 r. ze stanem zaszczepienia analogicznych roczników sprawozdawczych we wszystkich rodzajach tych szczepień można zaobserwować niewielki spadek liczby osób nieuodpornionych i jednocześnie wzrost liczby osób uodpornionych (o 0,3 % przy błonicy, tężcu i krztuścu, 0,6 % przy poliomyelitis). Natomiast tendencja spadkowa ilości zrealizowanych szczepień widoczna jest szczególnie w odniesieniu do szczepień przypominających w rocznikach młodzieży np. w 14, 19 roku życia – co opisano w tekście pod tabelami 3 i 4.

Tab. 3 – Stan zaszczepienia przeciwko błonicy i tężcowi ogółem w rocznikach 2021-2002 w porównaniu % z analogicznymi rocznikami roboczymi z 2019 i 2020 roku

Liczba wszystkich osób podlegających szczepieniom	Wykonane szczepienie podstawowe (pierwotne +uzupełniające)	Wykonana I dawka przypominająca w 6 r.ż.	Wykonana II dawka przypominająca w 14 r.ż.	Wykonana III dawka przypominająca w 19 r.ż.	Razem – uodpornieni w rocznikach roboczych	Osoby nieuodpornione w rocznikach roboczych
25498	7778	10201	5173	682	23834	1664
% ogółu podlegających – dane za rok 2021	30,5 %	40,0 %	20,3 %	<u>2,7 %</u>	93,5 %	6,5 %
% ogółu podlegających- dane za rok 2020	30,6 %	39,5 %	20,3 %	2,8 %	93,2 %	6,8 %
% ogółu podlegających- dane za rok 2019	28,8 %	40,2 %	20,4 %	4,1 %	93,5 %	6,5 %

W analizowanych rocznikach najniższe wykonawstwo szczepień dotyczyło szczepień przeciwko błonicy i tężcowi w roczniku roboczym 18-latków. Rocznik 2003 został zaszczepiony dawką przypominającą tylko w 19,3 % , natomiast rocznik 2002 w 48,4 % co oznacza że zaledwie ½ młodych ludzi wchodzi w dorosłe życie z całkowicie zakończonym programem szczepień obowiązkowym przeciwko tężcowi i błonicy. W roku ubiegłym analogiczny rocznik młodzieży w 19 roku życia był zaszczepiony w 51,7%.

Nieco lepiej prezentuje się realizacja uodpornienia przeciwko błonicy i tężcowi w poszczególnych starszych rocznikach roboczych: dzieci w szóstym roku życia – zaszczepiono **27,3 %** rocznika (ale dla odpowiedniego rocznika roboczego w 2020 roku było to 24,9%, a w 2019 49,3 %), oraz w czternastym roku życia – zaszczepiono **40,5 %** rocznika (przy poziomie 35,6 % w 2020 i 51,6 % w 2019).

Analizując jednak szczegółowo roczniki, które według założeń Programu Szczepień Ochronnych (PSO) powinny mieć wykonane w 2021 r. pełne szczepienia dla określonego wieku (o ile nie istnieją przeciwwskazania zdrowotne do ich wykonania), w tych przypadkach realizacja szczepień obowiązkowych pozostawia wiele do życzenia np. dzieci urodzone w 2015 r. zostały zaszczepione I dawką przypominającą przeciwko błonicy, tężcowi i krztuścowi tylko w **62,4 %**. Podobnie, tylko **60,7%** dzieci urodzonych w 2007 r. miało podanych II dawkę przypominającą przeciwko błonicy, tężcowi i krztuścowi. Uwzględniając schemat szczepień

wynikający z PSO, który zakłada określone odstępy 5 lat pomiędzy kolejnymi dawkami przypominającymi szczepienia przeciwko błonicy, należy przypuszczać, że w kolejnych latach wskaźniki te będą podobne lub nawet niższe z powodu opóźnień w realizacji szczepień podczas pandemii COVID-19.

Szczególnie niebezpieczną sytuacją pozostaje brak lub niepełne szczepienie przeciwko tężcowi najmniejszych dzieci, ze względu na możliwe konsekwencje zakażenia laseczką tężca w postaci zgonu. Tymczasem wśród dzieci w 2 roku życia tylko **79,4 %** całego rocznika zostało zaszczepione pełnym schematem podstawowym przeciwko błonicy i tężcowi, a **264** dzieci nadal nie otrzymało żadnej lub co najwyżej dwie dawki szczepienia podstawowego (z czterech przewidzianych wg PSO). W ubiegłym roku było to 187 dzieci w analogicznym wieku.

Tab. 4. Stan zaszczepienia przeciwko krztuścowi ogółem w rocznikach 2021-2005 w porównaniu % z analogicznymi rocznikami roboczymi z 2019 i 2020 roku

Liczba wszystkich osób podlegających szczepieniom	Wykonane szczepienie podstawowe (pierwotne +uzupełniające)	Wykonana I dawka przypominająca w 6 r.ż.	Wykonana II dawka przypominająca w 14 r.ż.	Razem – uodpornieni w rocznikach roboczych	Osoby nieuodpornione w rocznikach roboczych
22447	7699	9957	3114	20770	1677
% ogółu podlegających – dane za rok 2021	34,3 %	44,4 %	13,9 %	92,6 %	7,4 %
% ogółu podlegających- dane za rok 2020	34,6 %	44 %	13,8 %	92,3 %	7,7 %
% ogółu podlegających- dane za rok 2019	32,7 %	45,3%	14,8 %	92,8%	7,2 %

W analizowanych rocznikach, podobnie jak w latach poprzednich, najniższe wykonawstwo szczepień dotyczyło szczepień przeciwko krztuścowi w roczniku roboczym 6 - latków. Rocznik 2016 został zaszczepiony dawką przypominającą tylko w **27,2 %**, natomiast rocznik 2015 w **62,6%**. W latach poprzednich analogiczne roczniki były zaszczepione odpowiednio w 24,6% i 64,6% w 2020, ale w 43 i 73 % w 2019 roku.

Nieco lepiej prezentuje się realizacja uodpornienia przeciwko krztuścowi w poszczególnych starszych rocznikach roboczych: dzieci w 14 roku życia – zaszczepiono **40,9 %** rocznika (analogicznie w 2020 było to odpowiednio 35,6 %, ale 2019 aż 51,9 %), oraz w 15 roku życia – zaszczepiono **60,7%** rocznika (przy poziomie 74,8 % w 2020 i 78,5 % w 2019).

Szczególnie niebezpieczną sytuacją pozostaje brak lub niepełne szczepienie przeciwko krztuścowi najmniejszych dzieci, ze względu na możliwe konsekwencje zachorowania u malutkich dzieci w postaci zgonu. Tymczasem w 2 roku życia tylko **79,4 %** całego rocznika zostało zaszczepione co najmniej 3 dawkami przeciwko krztuścowi (przy poziomie zaszczepienia z 2020 r. 86,8 % rocznika 2-latków). W 2021 roku **264** dzieci nadal nie otrzymało

żadnej lub co najwyżej dwie dawki szczepienia podstawowego (z czterech przewidzianych wg PSO), podczas gdy w ubiegłym roku było to 187 dzieci w analogicznym wieku.

Tab. 5 Stan zaszczepienia przeciwko poliomyelitis ogółem w rocznikach 2021-2012 w porównaniu % z analogicznymi rocznikami roboczymi z 2019 i 2020 roku

Liczba wszystkich osób podlegających szczepieniom	Wykonane szczepienie pierwotne	Wykonane szczepienie uzupełniające	Wykonana I dawka przypominająca w 6 r.ż.	Razem – uodpornieni w rocznikach roboczych	Osoby nieuodpornione w rocznikach roboczych
13613	2272	5187	4661	12120	1493
% ogółu podlegających – dane za rok 2021	16,7 %	38,1 %	34,2 %	<u>89,0 %</u>	<u>11,0 %</u>
% ogółu podlegających- dane za rok 2020	16,8 %	36,7 %	34,8 %	88,4 %	11,6 %
% ogółu podlegających- dane za rok 2019	14,8 %	35,2%	38,5 %	88,5 %	11,5 %

Analizując stan zaszczepienia przeciwko poliomyelitis należy zwrócić uwagę na obserwowany od kilku ostatnich lat niski odsetek zaszczepienia dzieci i młodzieży przeciwko tej chorobie. W sumie nieuodpornionych we wszystkich analizowanych rocznikach pozostaje ok 11 % populacji, co oznacza, że szczepienia te nie zostały w ogóle rozpoczęte lub podano jedna na trzy, lub tylko dwie na cztery wymagane dawki. Jest to sytuacja stwarzająca zagrożenie dla zdrowia publicznego w obliczu potwierdzenia wystąpienia w końcu 2021 roku potwierdzonych zachorowań na poliomyelitis na Zaporozżu w Ukrainie oraz obecną falą masowych migracji uchodźców wojennych z Ukrainy do Polski. Z kolei na Ukrainie w ciągu ostatnich kilku lat również realizacja szczepień obowiązkowych była niska, stąd tak niski odsetek zaszczepionych dzieci na terenie miasta Siedlce stanowi rezerwuuar do ewentualnego wystąpienia zachorowań przeciwko poliomyelitis.

Tab. 6 Stan zaszczepienia przeciwko odrze, śwince i różyczce ogółem w rocznikach 2020-2008 w porównaniu % z analogicznymi rocznikami roboczymi z 2019 i 2020 roku

Liczba wszystkich osób podlegających szczepieniom	Wykonane szczepienie podstawowe	Wykonana I dawka przypominająca	Razem – uodpornieni w rocznikach roboczych	Osoby nieuodpornione w rocznikach roboczych
17752	8108	7599	15707	2045
% ogółu podlegających – dane za rok 2021	45,7 %	<u>42,8%</u>	<u>88,5 %</u>	<u>11,5 %</u>
% ogółu podlegających- dane za rok 2020	54,6 %	34 %	88,6 %	11,4 %
% ogółu podlegających- dane za rok 2019	47,8 %	33,1 %	90,8 %	9,2 %

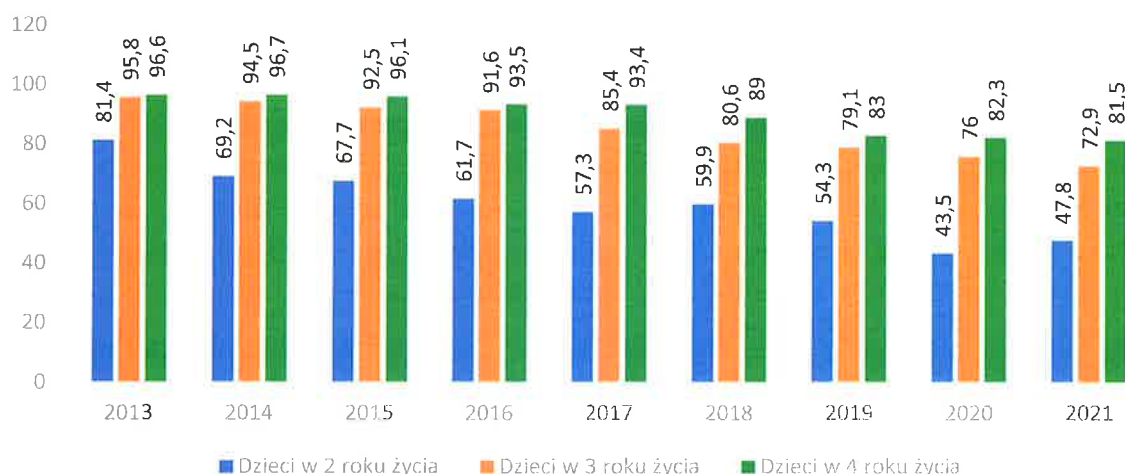
Bardzo niepokojące zjawisko obserwujemy od kilku lat w odniesieniu do szczepień przeciwko odrze. Odsetek szczepień w rocznikach roboczych nie osiąga poziomu 95 %, zalecanego jako wymagany do utrzymania odporności zbiorowiskowej, co więcej tendencja ta wydaje się pogłębiać. Osiąganie wysokich wskaźników wyszczepialności w całej populacji (rzędu co najmniej 90% w przypadku części chorób zakaźnych, a nawet powyżej 95% w przypadku chorób wysoce zakaźnych takich jak odra, świnka i różyczka), stanowi podstawowy warunek utrzymania się tzw. odporności zbiorowiskowej, która zapewnia skuteczne przerwanie krążenia drobnoustrojów chorobotwórczych i ograniczenie możliwości ich przenoszenia w populacji. Odporność zbiorowiskowa daje ochronę również tym osobom, które z racji swojego stanu zdrowia i poważnych schorzeń, jak np. choroby nowotworowe, przeszczepy narządów, innych względów medycznych nie mogą zostać poddane szczepieniu, a zachorowanie może mieć dla nich tragiczne skutki lub wywołać poważne powikłania.

W roku 2021 ogółem uodporniono przeciwko odrze, śwince i różyczce **88,5 %** roczników sprawozdawczych z terenu miasta Siedlce. Odsetek osób nieuodpornionych, tzn. takich które nie mają podanej ani jednej dawki szczepionki przeciwko tym chorobom wyniósł **11,5 %**. Pozytywnie należy jednak ocenić trend wyraźnego wzrostu odsetka dzieci i młodzieży, zaszczepionej dwiema dawkami przeciwko odrze, śwince i różyczce – z 34% populacji analizowanych roczników w 2020 do **42,8%** w 2021 (wzrost o 8,8%).

Rok sprawozdawczy 2013 był ostatnim rokiem kiedy poziom ponad 95% zaszczepionych dzieci I dawką przeciwko odrze był osiągnięty wśród dzieci w 3 roku życia, a 2015 – w roczniku dzieci 4 letnich. W kolejnych latach wskaźniki te zarówno dla 3- jak i dla 4-latków były coraz niższe: wśród 3- latków – nastąpił spadek z 94,5 % w 2014 do **72,9 %** w 2021 r., wśród 4-latków – z 96,1 % w 2015 do **81,5 %** w 2021 r. Realizacja szczepień dzieci I dawką przeciwko odrze, śwince i różyczce w 2 roku życia również w przeciągu ostatnich lat zdecydowanie pogorszyła się – w 2013 zaszczepionych było **81,4%** całego rocznika, od 2017 r. do 2019 od 57 do 54 % rocznika, natomiast w 2020 zaszczepiono tylko **43,5%** wszystkich dzieci w 2 r. ż. Z kolei w 2021 r. liczba zaszczepionych 2 -latków wzrosła o 4,3% do poziomu **47,8%** rocznika. Zmiany w poziomie realizacji szczepień I dawką przeciwko odrze, śwince i różyczce u dzieci w 2, 3 i 4 roku życia na przestrzeni lat 2013- 2020 ilustruje wykres nr 2.

W 2021 roku zalecanego przez WHO wskaźnika 95 % pełnego wyszczepienia populacji dzieci i młodzieży na terenie miasta Siedlce nie osiągnęliśmy nawet u młodzieży w 14 roku życia, który jest ostatnim rocznikiem sprawozdawczym – dwie dawki szczepionki przeciwko odrze, śwince i różyczce ma **88,1 %** osób w tym wieku (w 2020 r. było to odpowiednio 91,5 %). Rozważając stan zaszczepienia przynajmniej 1 dawką szczepionki przeciwko odrze, śwince i różyczce w poszczególnych rocznikach, zalecany poziom powyżej 95 %, czyli poziom 99 % zaszczepionego rocznika, w 2021 osiągnął dopiero rocznik 2012 t.j. dzieci w 10 r.ż. Wszystkie roczniki młodsze są zaszczepione przynajmniej 1 dawką w odsetkach od 47 do 94,9 % ogółu rocznika. Przy dużej zakaźności wirusa odry stanowi to bardzo duże zagrożenie dla zdrowia publicznego, ze względu na możliwość wystąpienia epidemicznego wzrostu zachorowań na odrę w grupie dzieci najmłodszych (zwłaszcza uczęszczających do żłobków, przedszkoli i klas I-III szkół podstawowych).

Wykres Nr 2 - Stan % uodpornienia dzieci w 2, 3 i 4 roku życia przeciwko odrze, śwince i różyczce w poszczególnych latach sprawozdawczych 2013-2021

Tab. 7 Stan zaszczepienia przeciwko odrze, śwince i różyczce dziewczynek ogółem w rocznikach 2012-2006 w porównaniu % z analogicznymi rocznikami roboczymi z 2019 i 2020 roku

Liczba wszystkich osób podlegających szczepieniom	Wykonane szczepienie podstawowe	Wykonana I dawka przypominająca	Razem – uodpornieni w rocznikach roboczych	Osoby nieuodpornione w rocznikach roboczych
4458	989	3399	4388	70
% ogółu podlegających – dane za rok 2021	22,2 %	<u>76,2 %</u>	<u>98,4 %</u>	<u>1,6 %</u>
% ogółu podlegających – dane za rok 2020	20,7 %	78,4 %	99,1 %	0,9 %
% ogółu podlegających – dane za rok 2019	14,2 %	85,0%	99,2 %	0,8 %

W stosunku do roku 2019 zdecydowanie wzrósł odsetek dziewczynek niezaszczepionych przeciwko odrze, śwince i różyczce - z poziomu 0,9 % do 1,6 % sprawozdawanej populacji, ale jednocześnie dopiero w ostatnim roczniku sprawozdawczym tj. 2006 95,6 % dziewcząt jest zaszczepionych dwiema dawkami. W okresie ostatnich 3 lat wyraźnie widać tendencję zmniejszającego się udziału wykonania szczepień przypominających dziewcząt przeciwko odrze, śwince i różyczce (z 85 % w 2019 r. do 76,2 % w 2021 r.). Realizacja tych szczepień stanowi ważny element zapobiegania przypadkom różyczki wrodzonej u noworodków, w etapie późniejszej prokreacji tych dziewcząt.

Tab. 8 Stan zaszczepienia przeciwko wzv typu B ogółem w rocznikach 2010-2017 w porównaniu % z analogicznymi rocznikami roboczymi z 2019 i 2020 r.

Liczba wszystkich osób podlegających szczepieniom	Wykonane szczepienie pierwotne (2 dawki)	Wykonane szczepienie uzupełniające (3 dawki)	Razem – uodpornieni w rocznikach roboczych	Osoby nieuodpornione w rocznikach roboczych
6728	1104	4958	6062	666
% ogółu podlegających – dane za rok 2021	16,4%	<u>73,7 %</u>	<u>90,1 %</u>	<u>9,9 %</u>

% ogółu podlegających-dane za rok 2020	16,3 %	74,7 %	91%	9 %
% ogółu podlegających-dane za rok 2019	15,2 %	61,9%	77,1 %	<u>22,9 %</u>

W porównaniu do roku 2019 nieco pogorszył się stan zaszczepienia przeciwko wzw B – nieuodpornionych pozostaje 9,9 % dzieci w analizowanych rocznikach. Znaczące zmniejszenie wskaźnika osób nieuodpornionych (z 22,9 % w 2019 do 9 % w 2020) związane było ze zmianą roczników sprawozdawczych oraz uzupełnieniem brakujących dawek szczepienia u dzieci. W 2021 r. pełny, trzydawkowy lub czterodawkowy schemat szczepienia ma zrealizowane 73,9 % analizowanej populacji dzieci (w ubiegłym roku było to 74,7 %-spadek o 1%).

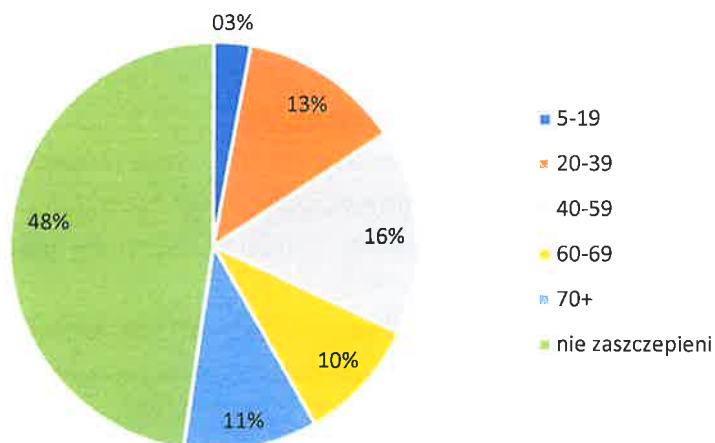
Stwierdzić należy, że wśród pacjentów punktów szczepień na terenie miasta Siedlce prowadzone są również szczepienia zalecane, zarówno wśród dzieci jak i osób dorosłych. W ciągu 2021 r. łącznie zaszczepiono:

- przeciwko ospie wietrznej – 302 osoby (w tym 18 w wieku powyżej 20 lat),
- przeciwko wirusowi brodawczaka – 20 osób (w tym 3 powyżej 20 lat),
- przeciwko krztuścowi - 44 osoby powyżej 20 lat,
- przeciwko błonicy – 69 osób powyżej 20 lat,
- przeciwko poliomyelitis – 14 osób powyżej 20 lat,
- przeciwko odrze, śwince i różyczce – 2 osoby powyżej 20 lat,
- przeciwko pneumokokom – 347 osób (w tym 342 osoby powyżej 20 lat),
- przeciwko durowi brzuszemu – 45 osób (w tym 44 powyżej 20 lat),
- przeciwko kleszczowemu zapaleniu mózgu – 225 osoby (w tym 100 powyżej 20 lat),
- przeciwko wzw typu A – 84 osoby (w tym 79 powyżej 20 lat),
- przeciwko zakażeniom meningokokowym – 407 (w tym 404 osoby od 0 do 19 lat),
- przeciwko żółtej gorączce – 21 osób (w tym 20 powyżej 20 lat),
- przeciwko cholercie – 6 osób dorosłych,
- przeciwko wściekliźnie profilaktycznie, bez kontaktu ze zwierzęciem – 3 osoby dorosłe.

W zakresie szczepień przeciwko grypie na terenie miasta Siedlce szczepienie to przyjęło **2753** osoby (co stanowi **3,6%** ogółu mieszkańców miasta) – jest to mniejsza liczba niż w roku 2020, kiedy to wykonano 3305 szczepień (4,2 % populacji). Zmienił się również rozkład wiekowy osób szczepionych przeciwko grypie. W 2021 dzieci w wieku 0-4 lata stanowiły tylko 1,9 % ogółu zaszczepionych przeciwko grypie, przy poziomie 2,6 % w roku 2020, dzieci w wieku 5-14 lat w 2021 stanowiły 3,5 % wśród zaszczepionych przeciwko grypie, przy poziomie 4,4 % udziału w 2020 r., młodzież i dorośli w wieku 15-64 lata w 2021 r. stanowili 32,2 % wśród zaszczepionych, przy poziomie 45 % w 2020 r. Zdecydowanie natomiast w 2021 r. wzrósł odsetek osób powyżej 65 lat zaszczepionych przeciwko grypie - grupa ta stanowiła 62,4 % ogółu zaszczepionych, podczas gdy w 2020 r. osoby w wieku 65+ stanowiły 47,9 % wśród zaszczepionych przeciwko grypie.

W zakresie szczepień ochronnych przeciwko COVID-19 wg danych na dzień 20.03.2022r. (źródło <https://www.gov.pl/web/szczepienia-gmin/sprawdz-poziom-wyszczepienia-mieszkanow-gmin>- opracowanie danych własne) zaszczepionych zostało **52,3 %** mieszkańców Siedlec. Udział osób z poszczególnych grup wiekowych z wykonanym szczepieniem przeciwko COVID zilustrowano na wykresie 3.

Wykres Nr 3 - % rozkład mieszkańców miasta Siedlce w pełni zaszczepionych przeciwko COVID wg wieku

PODSUMOWANIE:

1. W placówkach podstawowej opieki medycznej, działających na terenie miasta Siedlce opieką lekarzy POZ objęta jest zdecydowanie większa liczba dzieci i młodzieży w wieku od 0 do 19 lat niż oficjalnych mieszkańców miasta- od 34 do 60% więcej w zależności od rocznika.
2. Obserwuje się wzrost liczby osób uchylających się od realizacji szczepień obowiązkowych zgłaszanych przez lekarzy POZ – osoby zgłoszone z terenu działania PSSE w Siedlcach stanowią 7% puli ogółu uchylających się w woj. mazowieckim.
3. Poziom zaszczepienia powyżej 90% populacji podlegającej do szczepień obowiązkowych osiągnięto w przypadku szczepień przeciwko gruźlicy – 95,8 %, przeciwko błonicy i tężcowi- 93,5 %, przeciwko krztuścowi - 92,7 %, przeciwko wzw typu B – 90,1%, przeciwko odrze, śwince i różyczce u dziewcząt - 98,4%.
4. Niepokojąco niska jest realizacja szczepień przeciwko odrze, śwince i różyczce – zaszczepionych zostało 88,5 % populacji, co świadczy o braku odporności populacyjnej oraz stwarza duże ryzyko występowania zachorowań oraz powstawania ognisk epidemicznych odry, zwłaszcza w rocznikach dzieci młodszych.
5. Niski jest również poziom realizacji szczepień przeciwko poliomyelitis – 89% analizowanej populacji, co również w obliczu obecnej sytuacji demograficzno-politycznej również stwarza zagrożenie w przypadku pojawienia się zawleczonego do Polski zachorowania na poliomyelitis.

Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego z zakresu Bezpieczeństwa Żywności

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny (PPIS) w Siedlcach przekazuje informacje o stanie bezpieczeństwa sanitarnego miasta Siedlce za 2021 r.

Zgodnie z zapisami ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Sekcja Higieny Żywności i Żywienia sprawuje nadzór nad warunkami produkcji, transportu, przechowywania

i sprzedaży środków spożywczych, materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością oraz warunkami żywienia zbiorowego w oparciu o obowiązujące przepisy Unii Europejskiej, między innymi:

- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 178/2002 ustanawiające ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołujące Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiające procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności;
  - Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 852/2004 w sprawie higieny środków spożywczych;
  - Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/625 z dnia 15 marca 2017 r. w sprawie kontroli urzędowych i innych czynności urzędowych przeprowadzanych w celu zapewnienia stosowania prawa żywnościowego i paszowego oraz zasad dotyczących zdrowia i dobrostanu zwierząt, zdrowia roślin i środków ochrony roślin, zmieniające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 999/2001, (WE) nr 396/2005, (WE) nr 1069/2009, (WE) nr 1107/2009, (UE) nr 1151/2012, (UE) nr 652/2014, (UE) 2016/429 i (UE) 2016/2031, rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2005 i (WE) nr 1099/2009 oraz dyrektywy Rady 98/58/WE, 1999/74/WE, 2007/43/WE, 2008/119/WE i 2008/120/WE, oraz uchylające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 854/2004 i (WE) nr 882/2004, dyrektywy Rady 89/608/EWG, 89/662/EWG, 90/425/EWG, 91/496/EWG, 96/23/WE, 96/93/WE i 97/78/WE oraz decyzję Rady 92/438/EWG (rozporządzenie w sprawie kontroli urzędowych);
  - ustawę z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia;
- oraz przepisy wykonawcze.

W 2021 roku pod nadzorem organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej na terenie miasta Siedlce prowadziły działalność 953 obiekty. Skontrolowano 191 obiektów, z czego 5 oceniono wg arkusza stanu sanitarnego.

Rodzaj obiektu	Liczba obiektów		Liczba kontroli		Liczba/kwota mandatów		Liczba pobranych próbek/kwestionowanych	
	2020 r.	2021 r.	2020 r.	2021 r.	2020 r.	2021 r.	2020 r.	2021 r.
produkcji żywności	25	30	15	7	1/100	-	5/0	25/0
obrotu żywnością	574	631	133	219	8/1050	4/1200	389/6	359/9
żywienia zbiorowego (otwarte)	218	222	41	66	11/3000	10/2450	25/0	20/0
w tym: mała gastronomia	147	147	28	33	4/600	4/1050	25/0	15/0
żywienia zbiorowego (zamknięte)	107	103	11	28	2/400	-	-	2/0
produkcji i obrotu produktami kosmetycznymi i przedmiotami do kontaktu z żywnością	29	48	2	7	-	-	-	3/0
Razem	942	1034	230	327	22/4550	14/3650	419/6	409/9

W 2021 r. przeprowadzono 327 kontroli stanu sanitarnego i technicznego obiektów żywnościowo-żywnościowych, obrotu materiałami i przedmiotami do kontaktu z żywnością oraz obrotu produktami kosmetycznymi. W przypadku stwierdzenia podczas kontroli uchybień sanitarnych nałożono na osoby odpowiedzialne 14 mandatów karnych na sumę 3650 zł. Wystawiono 3 decyzje administracyjne wstrzymania działalności w trybie natychmiastowym, dotyczące 1 zakładu małej gastronomii, 1 sklepu i 1 innego obiektu obrotu żywnością. Decyzje z rygiorem natychmiastowego wykonania wystawiano w przypadkach zagrażających bezpieczeństwu żywności.

Za uchybienia wynikające z art. 103 ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia skierowano 3 wnioski o ukaranie do Mazowieckiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w związku z prowadzeniem działalności lub rozszerzeniem działalności bez uzyskania decyzji zatwierdzenia PPIS w Siedlcach. Na podmioty odpowiedzialne Mazowiecki Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny nałożył kary pieniężne na sumę 4 000 zł. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami podczas kontroli oraz za kontrole sprawdzające, zgodnie z art. 75 ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia wystawiono 79 decyzji opłaty.

Do badań laboratoryjnych pobrano 409 próbek środków spożywczych. Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi, w próbkach badano parametry mikrobiologiczne ze zwróceniem uwagi na drobnoustroje chorobotwórcze tj. pałeczki Salmonella i Listeria monocytogenes, Enterobacteriaceae, Bacillus cereus, gronkowce koagulazododatnie; parametry chemiczne głównie metale, substancje dodatkowe, kwas erukowy, pozostałości pestycydów, azotany, mikotoksyny; cechy organoleptyczne, zanieczyszczenia oraz znakowanie.

Zakwestionowano 9 próbek środków spożywczych:

- Banany odmiana CAVENDISH – luz - w jednej próbce stwierdzono przekroczony najwyższy dopuszczalny poziom pozostałości pestycydu (Imazalil);
- Lody Alaska 3 o smaku śmietankowym, lody automat - w 5 pobranych próbkach wykryto wysoką liczbę Enterobacteriaceae w 1 g;
- Filet z piersi kurczaka świeży, klasa A – stwierdzono obecność w 25g - Salmonella Enteritidis;
- Sezam łuskany. HELIO - w jednej próbce stwierdzono obecność w 25g - Salmonella z grupy C1;
- Herbatniki maślane. Herbatniki z masłem. Kubuś - w jednej próbce stwierdzono ponadnormatywną zawartość siarczynów w przeliczeniu na SO₂.

W 2021 r. w ramach systemu wczesnego ostrzegania o produktach niebezpiecznych (RASFF) prowadzono kontrole w zakładach obrotu żywnością i suplementami diety na terenie miasta Siedlce, dotyczące 30 rodzajów środków spożywczych oraz 2 materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością. Przyczyną kwestionowania środków spożywczych w ww. powiadomieniach było: obecność Salmonella Infantis, Salmonella Enteritidis, Salmonella z gr. C1, z gr. C2, Salmonella nevport, Salmonella Kentucky, obecność niezadeklarowanych orzechów w pastach z orzechów, zanieczyszczenie tlenkiem etylenu mączki chleba świętojańskiego użytej do produkcji środków spożywczych, obecność Listeria

monocytogenes w filecie wędzonym z kurczaka, przekroczenie poziomu siarczynów w herbatnikach, stwierdzenie naduromacyny w wątrobie wieprzowej.

Przyczyną kwestionowania materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością było stwierdzenie przekroczenia migracji specyficznej pierwszorzędowych amin aromatycznych (PPA) oraz niedozwolony lub sproszkowany bambus-niedozwolone użycie biosubstancji w wyrobie do kontaktu z żywnością z tworzywa sztucznego.

Przyczyną kwestionowania suplementów diety była obecność syldenafilu oraz obecność tlenu etylenu.

Podmioty wycofały produkty z obrotu i zwróciły do producenta lub poddały je utylizacji.

W 2021 r. prowadzono kontrole akcyjne w związku z prawdopodobieństwem wystąpienia choroby zwanej afrykańskim pomorem świń. Kontrole te dotyczyły pochodzenia mięsa, jego identyfikowalności oraz gospodarki odpadami, głównie pochodzenia zwierzęcego. Podczas jednej kontroli w ramach akcji ASF (przy współdziałaniu przedstawicieli Inspekcji Weterynaryjnej)

w obiekcie prowadzącym handel obwoźny wędlinami na placu handlowym przy ul. 11 - go Listopada w Siedlcach, stwierdzono sprzedaż wyrobów wędliniarskich w niewłaściwych warunkach sanitarno-higienicznych oraz bez uzyskanej zgody Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego wg właściwości miejscowej. Przedsiębiorcę ukarano mandatem karnym w wysokości 300 zł. Ze względu na właściwość rzeczową i miejscową przekazano sprawę do Powiatowego Lekarza Weterynarii oraz Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Radziniu Podlaskim.

Właściciele zakładów są zobowiązani aktami prawnymi do wdrażania i stosowania procedur Dobrych Praktyk Higienicznych i Produkcyjnych (GHP/GMP) oraz systemu HACCP- czyli systemu zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego żywności w oparciu o analizę zagrożeń, ocenę ryzyka zdrowotnego i krytyczne punkty kontroli.

Dzięki wnikliwym kontrolom, przeprowadzanym przez pracowników nadzoru, możemy stwierdzić, że wzrasta systematycznie liczba obiektów, w których opracowano dokumentację GHP i GMP oraz systemu HACCP. Wszyscy przedsiębiorcy składający wniosek o zatwierdzenie zakładu mają obowiązek okazać opracowane procedury GHP, GMP oraz system HACCP. Problemem jest wdrożenie tych systemów. Zadawalająca sytuacja jest w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego. W innych grupach żywnościowo-żywnościowych tj. zakładach produkcyjnych, zakładach obrotu żywnością oraz zakładach żywienia zbiorowego otwartego wprowadzanie ww. systemów jest bardziej problematyczne.

Brak wiedzy fachowej jest w dużym stopniu przyczyną niewłaściwego postępowania ze środkami spożywczymi w produkcji, obrocie jak i nieprawidłowego żywienia dzieci i młodzieży.

Zgodnie z Rozdziałem XII załącznika II Rozporządzenia (WE) Nr 852/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie higieny środków spożywczych, to przedsiębiorstwa sektora spożywczego zapewniają, że personel pracujący z żywnością jest szkolony w sprawach higieny żywności odpowiednio do jego charakteru pracy. W związku z powyższym większą aktywnością w tym zakresie powinni wykazać się właściciele obiektów „żywnościowych”. Biorąc pod uwagę listę zagrożeń dla zdrowia konsumenta, wynikających ze spożycia

niewłaściwej jakości żywności, staramy się nie tylko wskazywać nieprawidłowości, ale także uświadamiać osoby pracujące w kontakcie z żywnością, że to one odpowiadają za bezpieczeństwo żywności, a tym samym za stan zdrowia społeczeństwa.

W 2021 r. wpłynęło 51 interwencji od klientów, przeprowadzono 46 kontroli interwencyjnych w tym 21 w zakładach małej gastronomii. W 35 przypadkach były to interwencje niezasadne. 5 spraw przekazano zgodnie z właściwością rzeczową i miejscową. Interwencje dotyczyły niewłaściwej jakości dań oferowanych w restauracjach, braku higieny przy sporządzaniu posiłków, wystąpienia dolegliwości ze strony układu pokarmowego po spożyciu posiłków, niewłaściwego stanu sanitarno-technicznego lokali, zaśmieconego terenu wokół zakładu, obecności odłamków plastiku w zupie, obecności szkodników, nieskutecznej wentylacji. Za stwierdzone nieprawidłowości osoby odpowiedzialne ukarano grzywną w drodze mandatu karnego (7 mandatów na kwotę 1750 zł.) oraz wszczęto postępowanie administracyjne.

W 2021 r. w okresie ferii zimowych przeprowadzono 2 kontrole sanitarne bloku żywieniowego placówek będących organizatorem wypoczynku na terenie Miasta Siedlce. Podczas kontroli w ww. placówkach nie stwierdzono nieprawidłowości

W 2021 r. przeprowadzono kontrole 2 bloków żywienia w szpitalach zlokalizowanych na terenie Miasta Siedlce, w tym 1 blok żywienia w systemie cateringowym.

W blokach żywienia odbywa się produkcja posiłków w zakresie „od surowca do gotowej potrawy”. W trakcie kontroli dokonano oceny jadłospisów dekadowych, diety podstawowej. W protokołach z kontroli ujęto zalecenia i uwagi dotyczące okazanych jadłospisów:

- zbyt długa przerwa nocna między posiłkami;
- należy uwzględnić co najmniej w dwóch posiłkach dziennie mleko i przetwory mleczne w tym napoje fermentowane;
- uwzględnić tłuszcze roślinne bogate w kwasy jedno i wielonasycone przynajmniej w posiłku obiadowym;
- należy uwzględnić podaż warzyw i owoców w śniadaniu;
- należy zwiększyć w dekadzie udział ryb i przetworów rybnych.

Kontrolowane podmioty chętnie korzystają ze wskazówek pracowników inspekcji i starają się dostosować zarówno stosowane produkty jak też i technologie do wymagań obowiązujących przepisów prawnych.

Reasumując, stwierdzamy, że stan techniczny i bieżąca czystość kontrolowanych obiektów ulega poprawie, która często jest wymuszona przez wystawione decyzje administracyjne. Nadal największy problem stanowi niefrasobliwy stosunek właścicieli i personelu do zasad higieny, które winny być przestrzegane podczas produkcji czy sprzedaży artykułów spożywczych. Również brak wiedzy fachowej jest w dużym stopniu odpowiedzialny za niewłaściwe postępowanie ze środkami spożywczymi w produkcji, obrocie, jak i za żywienie dzieci i młodzieży. Trudno jest wyegzekwować od operatorów żywności wdrożenie procedur GHP i GMP oraz systemu HACCP. Mając świadomość wielu zagrożeń dla zdrowia konsumentów, staramy się przede wszystkim zwrócić uwagę osobom pracującym w kontakcie z żywnością, że to właśnie one są bezpośrednio odpowiedzialne za bezpieczeństwo żywności, a tym samym za stan zdrowia społeczeństwa.

Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego z zakresu Higieny Komunalnej

Informacje ogólne.

Sekcja Higieny Komunalnej Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Siedlcach zajmuje się prowadzeniem nadzoru sanitarno – higienicznego nad warunkami higieny środowiska obiektów użyteczności publicznej oraz miejsc zbiorowego wypoczynku i rekreacji, a w szczególności nadzoru nad urządzeniami wodociągowymi, w tym nadzoru nad jakością wody przeznaczonej do spożycia jak i wody z instalacji wody ciepłej w kierunku obecności bakterii Legionella sp., wody w basenach kąpielowych, a także wody w kąpieliskach, nadzoru sanitarno - higienicznego nad zakładami służby zdrowia, domami pomocy społecznej, salonami fryzjerskimi, gabinetami kosmetycznymi, tatuażu i odnowy biologicznej, środkami transportu komunikacji publicznej, hotelami, ustępami publicznymi, noclegowniami oraz innymi obiektami użyteczności publicznej.

I. Jakość wody do spożycia z wodociągu sieciowego Siedlce.

W 2021 roku woda przeznaczona do spożycia przez ludzi na terenie Miasta Siedlce spełniała wymagania zawarte w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 roku w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017. poz. 2294). Wyniki badań wody potwierdzały prawidłowy przebieg procesów uzdatniania. W wodzie nie stwierdzono zanieczyszczeń, stwarzających zagrożenie dla zdrowia ludzi. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny (PPIS) w Siedlcach w 2021 roku nie otrzymał zgłoszeń od mieszkańców o niepożądanych reakcjach związanych ze spożyciem dostarczanej wody. Mieszkańcy Miasta Siedlce zaopatrywani są w wodę przeznaczoną do spożycia z wodociągu sieciowego Siedlce, składającego się z 5 ujęć wody (Sekuła I i Sekuła II, Purzec, Ujrzanów, Stok Lacki). Połączenie wszystkich ujęć w jedną sieć wodociągową stanowi zabezpieczenie przed przerwami w dostawie wody dla mieszkańców. Woda ze wszystkich ujęć tego wodociągu nie wymaga stałej dezynfekcji, jej jakość mikrobiologiczna jest stabilna. Jakość wody monitorowana jest zgodnie z zatwierdzonym przez PPIS w Siedlcach harmonogramem poboru próbek wody z częstotliwością oraz zakresem badań zgodnym z wymaganiami ww. rozporządzenia. Próbkę wody do badań laboratoryjnych pobierane są ze stałych punktów monitoringowych wyznaczonych przez administratora w uzgodnieniu z PPIS w Siedlcach i badane w 2 niezależnych laboratoriach. Badania wody w ramach kontroli wewnętrznej wykonywane są przez Laboratorium PWiK Sp. z o.o. w Siedlcach, które posiada zatwierdzony przez PPIS w Siedlcach udokumentowany system jakości prowadzonych badań wody, natomiast badania w ramach urzędowej kontroli jakości wody wykonuje Oddział Laboratoryjny Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Siedlcach.

II. Pływalnie i baseny

Na terenie Miasta Siedlce w roku 2021 funkcjonowały 3 obiekty basenowe. Każdy z tych obiektów posiadał oraz realizował zatwierdzony przez PPIS w Siedlcach harmonogram

poboru próbek wody z niecek basenowych oraz ich systemów cyrkulacji. Badania wód basenowych w ramach kontroli wewnętrznej jak i urzędowego nadzoru sanitarnego w każdym przypadku wykonywane były przez Oddział Laboratoryjny Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Siedlcach.

Park Wodny Siedlce

Park Wodny Siedlce jest największym obiektem basenowym w Mieście Siedlce. Dysponuje on 5 nieckami basenowymi z własnymi systemami cyrkulacji wody basenowej (basen sportowy, rekreacyjny, jacuzzi, brodzik dla dzieci oraz basen zjeżdżalni wodnych), a także tężnią solankową, zespołem saun oraz kręgielnią. W marcu 2022 roku r. ww. obiekt na podstawie sprawozdań z badań jakości wody w roku 2021 otrzymał od PPIS w Siedlcach Zbiorczą Ocenę Jakości Wody obejmującą okres od 01.01.2021 r. do 31.12.2021r., stwierdzającą, iż woda z niecek basenowych oraz ich systemów cyrkulacji spełniała wymagania dla jakości wody na pływalniach określone w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 roku w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2022 r., poz. 1230).

Centrum Rehabilitacji Klonowa

Basen Centrum Rehabilitacji Klonowa Sp. z o.o. - dysponuje 2 nieckami z własnymi systemami cyrkulacji wody (basen rehabilitacyjno – rekreacyjny oraz jacuzzi). Obsługę bieżącą urządzeń oraz nadzór nad procesami uzdatniania wody prowadzi specjalistyczna firma zewnętrzna. Niecka jacuzzi wyłączona jest z eksploatacji. PPIS Siedlcach w marcu 2022 r. na podstawie sprawozdań z badań jakości wody wydał Zbiorczą Ocenę Jakości Wody obejmującą okres od 01.01.2021 r. do 31.12.2021 r. dla wody z niecki i systemu cyrkulacji basenu rehabilitacyjno - rekreacyjnego. W 2021 roku odnotowano kilka incydentów przekroczeń parametrów mikrobiologicznych i fizykochemicznych w szczególności ogólnej liczby mikroorganizmów inkubowanych w 36 °C, *Pseudomonas aeruginosa*, chloru wolnego. Kolejne wyniki badań po przeprowadzonych przez administratora działaniach naprawczych były zgodne z obowiązującym rozporządzeniem.

Pływalnia przy Szkole Podstawowej Nr 8

Kryta pływalnia funkcjonująca przy Szkole Podstawowej Nr 8 w Siedlcach jest obiektem znacznie wyeksploatowanym. Uzdatnianie wody wymaga szczególnego, systematycznego nadzoru ze strony pracowników. Utrzymanie właściwej jakości wody w niecce basenu, tj. nie stwarzającej zagrożenia dla zdrowia ludzi, jest utrudnione z uwagi na brak automatycznego sterowania pracą urządzeń. Ponadto, wykorzystywana technologia uzdatniania wody basenowej nie uwzględnia stosowania koagulanta. Z powodu złego stanu technicznego budynku (od 2010 roku) niecka basenu z konieczności jest podparta konstrukcją betonowo-drewnianą.

W marcu 2022 roku r. PPIS w Siedlcach również wydał Zbiorczą Ocenę Jakości Wody obejmującą okres od 01.01.2021 r. do 31.12.2021 r. stwierdzając, iż woda z niecki basenowej

oraz systemów cyrkulacji spełniała wymagania dla jakości wody na pływalniach określone w rozporządzeniu ww. W ocenie zwrócono uwagę na przekroczenia wartości parametrycznych chloroformu w wodzie w niecce basenowej oraz na to, że długotrwałe i wysokie przekroczenia dopuszczalnej zawartości chloroformu w wodzie może stanowić zagrożenia dla zdrowia kąpiących się.

III. Jakość wody w Kąpielisku Miejskim nad Zalewem Muchawka oraz stan sanitarno – porządkowy przyległego terenu rekreacyjnego.

W sezonie letnim 2021 roku od 26 czerwca do 31 sierpnia funkcjonowało Kąpielisko Miejskie nad Zalewem Muchawka. Przed sezonem kąpielowym pracownicy PSSE w Siedlcach w ramach kontroli urzędowej pobrali do badań laboratoryjnych próbkę wody z kąpieliska. Na podstawie sprawozdania z ww. badań PPIS w Siedlcach wydał ocenę stwierdzającą przydatność wody do kąpeli przed otwarciem sezonu kąpielowego.

Organizator tj. Miasto Siedlce w trakcie sezonu kąpielowego przeprowadził niezbędne badania jakości wody zgodnie z zatwierdzonym przez PPIS w Siedlcach harmonogramem poboru próbek wody.

W trakcie sezonu kąpielowego pobrano 3 próbki wody do badań laboratoryjnych w ramach kontroli wewnętrznej. Na podstawie przedstawionych sprawozdań z badań PPIS w Siedlcach wydał 3 oceny sanitarne stwierdzające przydatność wody do kąpeli w trakcie trwania sezonu. Woda spełniała wymogi obowiązującego Rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie prowadzenia nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu wykorzystywanym do kąpeli (Dz.U.2019 r., poz. 255).

IV. We wrześniu 2021 roku PPIS w Siedlcach na podstawie wszystkich badań próbek wody wykonanych przed i w trakcie trwania sezonu kąpielowego wydał ocenę sezonową jakości wody w kąpielisku stwierdzając, że w sezonie letnim 2021 woda w Kąpielisku Miejskim Muchawka była przydatna do kąpeli.

Kąpielisko Miejskie nad Zalewem Muchawka oznaczone zostało wymaganymi tablicami informacyjnymi, organizator zatrudnił ratowników, którzy sprawowali nadzór nad bezpieczeństwem osób kąpiących się. Teren rekreacyjny utrzymany w czystości i porządku, wyposażony w odpowiednią liczbę koszy na odpady. Zapewniono toaletę wraz z prysznicem ustawioną na przyległym terenie utrzymane w czystości. W pobliżu Kąpieliska Miejskiego nad Zalewem Muchawka znajduje się poidelko z bieżącą wodą do picia pochodzącą z wodociągu siedleckiego.

Organizator codziennie na bieżąco umieszczał informacje o warunkach panujących na kąpielisku w portalu informującym o jakości wody we wszystkich kąpieliskach w Polsce pn. „Serwis kąpieliskowy”.

IV.Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej.

Obiekty świadczące pomoc osobom bezdomnym.

Na terenie Miasta Siedlce funkcjonują 2 placówki świadczące pomoc osobom bezdomnym. Noclegownia dla bezdomnych ul. Kleberga 2, funkcjonująca w ramach

programu „Mieszkania wspierane”, prowadzona przez Caritas Diecezji Siedleckiej ul. Budowlana 1, 08-110 Siedlce oraz Schronisko dla Osób Bezdomnych, ul. Południowa 1, 08-110 Siedlce prowadzone przez Stowarzyszenie Hilaritas w Skierniewicach, ul. Prądzyńskiego 2, 96-100 Skierniewice.

Noclegownia dla bezdomnych, ul. Kleberga 2

Administratorem obiektu jest Caritas Diecezji Siedleckiej, ul. Budowlana 1, 08 – 110 Siedlce. Placówka mieści się w budynku wolnostojącym, parterowym. Teren wokół obiektu ogrodzony, utrzymany w dostatecznym porządku. Zaopatrzenie w wodę – wodociąg Siedlce, woda ciepła i ogrzewanie pomieszczeń – PEC Siedlce, odprowadzenie ścieków do miejskiej sieci sanitarnej. Na odpady komunalne ustawiono 4 kontenery oraz 2 pojemniki. Odpady odbierane są przez PUK Siedlce 1 raz w tygodniu. Odpady są segregowane.

W obiekcie wydzielono 20 pokoi sypialnych dla 44 osób (pokoje 2 i 3-osobowe), łazienkę (3 kabiny WC i 3 natryski) w łazience ustawiono również pralkę automatyczną dla potrzeb mieszkańców. Pozostałe pomieszczenia to magazyn bielizny czystej, pomieszczenie administracyjne, kapliczka, kuchnia. Pokoje wyposażone są w niezbędne meble, część pokoi wyposażono także w lodówki.

W dniu kontroli tj. 29.09.2021 roku w obiekcie przebywało 28 osób (26 mężczyzn i 2 kobiety). Osoby korzystające z noclegowni mają prawo do korzystania z posiłków obiadowych w jadłodajni Instytutu Służby Społecznej im. Kofoeda w Siedlcach, ul. Świętojańska 4, 08-110 Siedlce. W obiekcie istnieje możliwość samodzielnego przygotowania gorących posiłków lub odgrzania gotowych. Osoby przebywające w noclegowni otrzymują podstawowe środki utrzymania higieny tj. mydło, szampon, pasta do zębów, papier toaletowy, którymi dysponuje kierownik obiektu. W 2021 roku przeprowadzono generalny remont łazienki (ułożono nową glazurę, terakotę, zainstalowano nowe urządzenia sanitarne) odnowiono ściany na korytarzu.

Ogólny stan sanitarno – porządkowy obiektu dostateczny.

Schronisko dla Osób Bezdomnych, ul. Południowa 1

Schronisko przy ul. Południowej 1 funkcjonuje na I piętrze, wynajmowanego od osoby prywatnej budynku, użytkowanego w części, także jako zakład produkcyjny. Budynek nie jest przystosowany dla osób niepełnosprawnych. W schronisku wydzielono: 16 pokoi (2 i 3-osobowe), pomieszczenie łazienki z 2 natryskami i 3 kabinami WC. W obiekcie znajduje się kuchnia wyposażona w niezbędny sprzęt i urządzenia do przygotowywania i przechowywania posiłków (2 umywalki, 2 lodówki, 1 zamrażarkę, kuchenkę gazową, szafki, stół). Osoby przebywające w obiekcie otrzymują dziennie 3 posiłki w tym 1 ciepły. Surowce i środki spożywcze kupowane przez kierownika, a także otrzymywane z „banku żywności” przechowywane są w magazynie żywności zlokalizowanym na parterze budynku. Magazyn żywności wyposażony jest w 2 lodówki oraz 4 zamrażarki. Dnia 29.09.2021 roku w obiekcie przebywało 19 osób. Obiekt dysponuje 38 miejscami. Opieka medyczna dla podopiecznych domu zapewniona jest przez NZOZ „Promyk”

w Siedlcach. Schronisko korzysta z wody z wodociągu miejskiego, a ścieki odprowadzane są do kanalizacji sanitarnej. Woda ciepła w obiekcie podgrzewana jest w przepływowych ogrzewaczach elektrycznych oraz termie elektrycznej. Ogrzewanie budynku zapewnia własny piec gazowy. Pranie odbywa się w 2 pralkach automatycznych we własnym zakresie na terenie placówki. Suszenie odbywa się na zewnątrz obiektu oraz w łazience i doraźnie na korytarzu. Zapas bielizny pościelowej wystarczający, przechowywany w wydzielonym pomieszczeniu w szafach. Środki do utrzymania czystości i środki higieny osobistej zapewnia administrator. Mieszkańcy schroniska zgodnie z obowiązującym regulaminem sami dbają o czystość bieżącą zamieszkiwanego obiektu. Odpady komunalne gromadzone w kontenerze opróżnianym przez PUK Siedlce. Obiekt wyposażony jest w windę towarową wykorzystywaną do transportu produktów żywnościowych, łóżek, tapczanów itp.

Ogólny stan sanitarno – porządkowy obiektu dostateczny.

Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu i odnowy biologicznej, hotele, inne obiekty hotelarskie, pokoje noclegowe oraz obiekty usługowo – handlowe.

W związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS COV-2 i obowiązkiem przestrzegania przepisów wynikających z Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii oraz wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Siedlcach, w większości przy udziale funkcjonariuszy Komendy Miejskiej Policji, przeprowadzili na terenie miasta Siedlce kontrole w obiektach: zakłady fryzjerskie, gabinety kosmetyczne, salony odnowy biologicznej, hotele, inne obiekty hotelarskie, pokoje noclegowe oraz obiekty usługowo – handlowe.

W związku z panującą epidemią SARS COV-2 nie wykonywano większości kontroli zaplanowanych na 2021 r. w tej grupie obiektów.

Podczas kontroli sanitarnych, tych które przeprowadzono zgodnie z planem na rok 2021 w centrum przesiadkowym, ustępach publicznych, zakładach pogrzebowych, pociągach osobowych nie stwierdzono nieprawidłowości.

Podsumowanie

Analizując sprawozdania z badań próbek wody wykonanych w ramach kontroli wewnętrznej oraz kontroli urzędowej w 2021 roku można stwierdzić, że jakość wody dostarczanej mieszkańcom Siedlec, jakość wody na pływalniach i w miejskim kąpielisku nie wpływała negatywnie na stan zdrowia korzystających. Administratorzy tych obiektów realizowali wymagania obowiązujących przepisów prawa. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej również nie stwarzał zagrożenia dla zdrowia publicznego.

Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego z zakresu Higieny Pracy

W 2021 roku pod nadzorem Sekcji Higieny Pracy PSSE w Siedlcach znajdowało się 312 zakładów pracy, zatrudniających łącznie 13488 pracowników.

W poniższej tabeli przedstawiono ogólną liczbę obiektów w poszczególnych branżach, wg numerów PKD:

Numer PKD	Liczba obiektów w ewidencji
01- uprawy rolne, chów i hodowla zwierząt, łowiectwo, wyłączonej działalności usługowej	2
02 - leśnictwo i pozyskiwanie drewna	2
08 – pozostałe górnictwo i wydobywanie	1
10 - produkcja artykułów spożywczych	10
11- produkcja napojów	1
13- produkcja wyrobów tekstylnych	3
14 – produkcja odzieży	24
15 - produkcja skór i wyrobów ze skór wyprawionych	2
16 - produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania	1
17 - produkcja papieru i wyrobów z papieru	3
18 – poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	2
20 – produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	1
22 - produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	6
23 - produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	7
24 – produkcja mebli	1
25 - produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń	21
29 - produkcja pojazdów samochodowych przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli	1
30 – produkcja pozostałego sprzętu transportowego	1
32 - pozostała produkcja wyrobów	2
33 - naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	2
35 – wytwarzanie i zaopatrywanie	4
37 - odprowadzanie i oczyszczanie ścieków	2
38 - działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów, odzysk surowców	8
41 - roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków	7
42 - roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej	8
43 - roboty budowlane specjalistyczne	5
45 - handel hurtowy i detaliczny pojazdami samochodowymi: naprawa pojazdów samochodowych	34
46 - handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi	32
47 - handel detaliczny, z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi	37
49 - transport lądowy oraz transport rurociągowy	7
51- transport lotniczy	2
52 – magazynowanie i działalność usługowa wspomagająca transport	4
56 – działalność usługowa związana z żywnością	2
61 - telekomunikacja	1
71 - działalność w zakresie architektury i inżynierii, badania i analizy techniczne	3
73 - reklama, badanie rynku i opinii publicznej	3
74 - pozostała działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	1
75 - działalność weterynaryjna	1
80 – działalność detektywistyczna i ochroniarska	1
81 - działalność usługowa związana z utrzymaniem porządku w budynkach i zagospodarowaniem terenów zieleni	5
82 – działalność związana z administracyjną obsługą biura i pozostała działalność wspomagająca prowadzenie działalności gospodarczej	1
84 - administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	5
85 - edukacja	9

86 - opieka zdrowotna	25
87 – pomoc społeczna z zakwaterowaniem	1
91 – działalność bibliotek, archiwów, muzeów oraz pozostała działalność związana z kulturą	1
93 – działalność sportowa, rozrywkowa, rekreacyjna	1
95 – naprawa i konserwacja komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego	1
96 – pozostała indywidualna działalność usługowa	8

Do zakresu działania higieny pracy, zgodnie z ustawą z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2021 r., poz. 195 z późn. zm.), należy:

- 1) kontrola utrzymania należytego stanu higienicznego zakładów pracy w tym również spełnianie przez podmiot kontrolowany obowiązków o których mowa w art. 23r ust. 3, 4 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne;
- 2) nadzór nad warunkami zdrowotnymi środowiska pracy, a zwłaszcza zapobieganie powstawaniu chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy;
- 3) wydawanie decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej lub o braku podstaw do jej stwierdzenia;
- 4) nadzór nad bezpieczeństwem chemicznym, w tym:
  - przestrzegania przez producentów, importerów, osoby wprowadzające do obrotu, stosujące lub eksportujące substancje chemiczne, ich mieszaniny lub wyroby w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 25 lutego 2011 r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach (Dz. U. z 2020 r., poz. 2289 z późn. zm.) obowiązków wynikających z tej ustawy oraz z rozporządzeń Wspólnot Europejskich w niej wymienionych;
  - przestrzeganiem, przez podmioty wprowadzające do obrotu prekursorzy kategorii 2 i 3 obowiązków wynikających z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 z późn. zm.);
  - przestrzegania przepisów dotyczących wprowadzania do obrotu produktów biobójczych i substancji czynnych oraz ich stosowania w działalności zawodowej w oparciu o ustawę z dnia 09.10.2015 r. o produktach biobójczych (Dz. U. z 2021 r., poz. 24).
- 5) nadzór nad przestrzeganiem przepisów dotyczących zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz przestrzegania przepisów ww. ustawy dotyczących prowadzenia przez przedsiębiorców działalności w zakresie wytwarzania, przetwarzania, przerabiania, przywozu, wywozu, wewnątrzwspólnotowej dostawy lub wewnątrzwspólnotowego nabycia oraz wprowadzania do obrotu nowej substancji psychoaktywnej, w tym w postaci mieszaniny lub w wyrobie.

W związku ze stanem epidemii i rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2, zaplanowane zadania statutowe w znacznym stopniu zostały zredukowane ze względu na zaangażowanie pracowników sekcji w działania związaną z epidemią.

W roku 2021 pracownicy PSSE w Siedlcach skontrolowali 26 obiektów, przeprowadzili 33 kontrole. Wydanych zostało 7 decyzji z zakresu bieżącego nadzoru sanitarnego, nakładających na pracodawców 32 nakazy do wykonania w ustalonych terminach oraz 5 decyzji płatniczych.

Ad. 1)

Pracodawcy są zobowiązani do zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków pracy. W 2021 roku nie stwierdzono, podczas przeprowadzonych kontroli, uchybień w zakresie stanu sanitarno – technicznego pomieszczeń sanitarno – higienicznych i pomieszczeń pracy.

Realizując zadania dot. nadzoru nad spełnieniem przez kontrolowane podmioty obowiązków o których mowa w art. 23r ust. 3, 4 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne w 2021 r. przeprowadzono 2 kontrole obiektów prowadzących działalność w zakresie sprzedaży, magazynowania i/lub przeladunku paliw ciekłych. Nie stwierdzono nieprawidłowości dot. obowiązków, o których mowa w art. 23r ust. 3, 4 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne.

Ad. 2)

Pracodawcy zatrudniający pracowników w warunkach narażenia na czynniki szkodliwe dla zdrowia występujące w środowisku pracy, są zobowiązani do dokonywania badań i pomiarów tych czynników. W 3 zakładach pracy stwierdzono brak lub brak aktualnych pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy.

Narażenie na poszczególne czynniki szkodliwe przedstawia poniższa tabela.

Liczba narażonych na czynniki szkodliwe (stężenia/ natężenia powyżej NDS /NDN) i liczba zakładów, w których występowały przekroczenia NDS/NDN (wg stanu na koniec roku 2021)

Czynnik szkodliwy	2021 r.	
	Liczba zakładów	Liczba narażonych pracowników
Hałas	8	279
Drgania mechaniczne miejscowe	1	14
Ogólna liczba pracowników pracujących w przekroczeniach NDS/NDN czynników szkodliwych dla zdrowia/liczba zakładów	293/9	

Pracownicy narażeni na ponadnormatywne natężenie dźwięku stanowią od lat najliczniejszą grupę zatrudnionych w środowisku pracy ze stwierdzonymi przekroczeniami normatywnych higienicznych. Częstym powodem braku możliwości obniżenia natężenia dźwięku w środowisku pracy jest specyfika produkcji. W takich przypadkach na podstawie rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 5 sierpnia 2005 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy pracach związanych z narażeniem na hałas lub drgania mechaniczne (Dz. U. nr 157, poz. 1317) pracodawcy są zobowiązani do sporządzenia i wprowadzenia w życie programu działań organizacyjno - technicznych zmierzających do jak najskuteczniejszego ograniczenia narażenia pracowników na hałas a w przypadku, gdy uniknięcie lub wyeliminowanie ryzyka zawodowego wynikającego z narażenia na hałas nie jest możliwe za pomocą środków ochrony zbiorowej lub organizacji pracy, pracodawcy zobowiązani są

udostępnić pracownikom właściwe i dostosowane do poziomu dźwięku środki ochrony indywidualnej oraz nadzorować prawidłowość ich stosowania.

Na podstawie kontroli przeprowadzonych w roku sprawozdawczym i w latach ubiegłych w obiektach na terenie Miasta Siedlce stwierdzono, że występuje potencjalne narażenie 3554 pracowników w 69 zakładach pracy, na szkodliwe czynniki biologiczne zaklasyfikowane do 1, 2 i/lub 3 grupy zagrożenia. W 2021 r. w ww. zakresie, przez PSSE w Siedlcach, zostały skontrolowane 3 zakłady (zatrudniające 57 pracowników narażonych na czynniki biologiczne 2 grupy zagrożenia i/lub 5 pracowników narażonych na czynniki biologiczne 3 grupy zagrożenia).

W związku ze zmianami rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 24 lipca 2012 r. w sprawie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy (Dz. U z 2016, poz. 1117 z późn. zm.) Załącznikiem Nr 1 został rozszerzony wykaz czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym:

poz. 5 - prace związane z narażeniem na pył drewna (wcześniej tylko pył drewna twardego);
poz. 6 – prace związane z narażeniem na krzemionkę krystaliczną – frakcję respirabilną powstającą w trakcie pracy;

poz. 7 - prace związane z narażeniem przez skórę na działanie olejów mineralnych użytych wcześniej w silnikach spalinowych wewnętrznego spalania w celu smarowania i schładzania części ruchomych silnika;

poz. 8 – prace związane z narażeniem na spaliny emitowane z silników Diesla wystosowane zostały do 13 pracodawców, u których występują/mogą występować ww. procesy, pisma informujące o powyższych zmianach i związanych z tym obowiązkach dot.:

- przesyłania „Informacji o substancjach chemicznych, ich mieszaninach, czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym”, corocznie do 15 stycznia, zgodnie z § 4. 2 wskazanego rozporządzenia, w części B.III uwzględniając procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym lub mutagennym, z podaniem liczby osób pracujących w kontakcie i/lub narażeniu oraz pozostałych informacji zgodnie ze wzorem (Załącznik Nr 2 do ww. rozporządzenia);
- wprowadzenia w życie przepisów zawartych w rozporządzeniu (m.in. stosowanie środków ochrony indywidualnej, prowadzenie rejestru prac, których wykonywanie powoduje konieczność kontaktu z tym procesem, rejestru pracowników narażonych na ten proces technologiczny, szkolenia, informowanie pracowników).

Powyższe zmiany spowodowały zwiększenie bazy zakładów, w których występują czynniki rakotwórcze. W 2021 r. w 43 zakładach na naszym terenie występował kontakt i/lub narażenie na substancje chemiczne, ich mieszaniny, czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym lub mutagennym. Skontrolowanych zostało 5 zakładów zatrudniających 39 pracowników (mężczyźni) w narażeniu na ww. czynniki, przeprowadzono 6 kontroli, nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ad. 3)**Liczba stwierdzonych chorób zawodowych w latach 2013-2021**

Jednostka chorobowa	2013 r.	2014 r.	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Poz. 3 - pylice płuc	-	2	-	-	-	-	1	-	-
Poz. 15 - przewlekłe choroby narządu głosu związane z nadmiernym wysiłkiem głosowym	1	2	2	2	2	3	-	1	4
Poz. 17 - nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi					1		-	-	-
Poz. 18 - choroby skóry	1	1	1	-	-	-	1	1	-
Poz. 19 - przewlekłe choroby narządu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy	-	2	2	1	5	-	-	3	2
Poz. 20 - przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy	2	4	5	3	9	2	4	8	2
Poz. 21 - uszkodzenie słuchu wywołane działaniem hałasu	-	2	-	-	-	-	-	1	-
Poz. 26 - choroby zakaźne i pasożytnicze albo ich następstwa	-	1 (WZW typ C) 3 (borelioza)	-	-	-	-	1 (borelioza)	1 (borelioza)	-
Ogółem	4	17	10	6	17	5	7	15	8

W 2021 r. do PSSE w Siedlcach zgłoszono 20 przypadków podejrzeń chorób zawodowych, przeprowadzono 20 postępowań w sprawach chorób zawodowych, sporządzono 16 kart oceny narażenia zawodowego, wystawiono 8 decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej, 2 decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej, 8 kart stwierdzenia choroby zawodowej. Liczba stwierdzonych chorób zawodowych i liczba wydanych decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej była o prawie połowę mniejsza niż w 2020 r.

Najwięcej chorób zawodowych, aż 50% stwierdzono w grupie zawodowej nauczycieli - przewlekłe choroby narządu głosu związane z nadmiernym wysiłkiem głosowym trwającym co najmniej 15 lat.

Ad. 4)

W ramach nadzoru nad bezpieczeństwem chemicznym w roku 2021 przeprowadzono ogółem 12 kontroli (skontrolowano 1 dystrybutora, 2 dalszych użytkowników - formulatorów

i 9 podmiotów stosujących substancje i/lub mieszaniny chemiczne). Wystawiono 3 decyzje dot. substancji/mieszanin chemicznych.

W wyniku kontroli stwierdzona następujące uchybienia:

- brak spisu stosowanych substancji/mieszanin chemicznych klasyfikowanych jako stwarzające zagrożenie - 1 przypadek;
- brak instrukcji określającej sposób składowania, pakowania, załadunku i transportu produktów chemicznych w magazynie - 1 przypadek;
- brak wymaganych/brak aktualnych kart charakterystyki dla stosowanych substancji/mieszanin chemicznych - 1 przypadek;
- brak urządzenia do płukania oczu - 1 przypadek;
- nie przekazano pracownikom informacji o mieszaninach chemicznych klasyfikowanych jako stwarzająca zagrożenie - 1 przypadek;
- nie zapewniono instrukcji bhp dotyczącej postępowania z chemikaliami, uwzględniającej informacje zawarte w kartach charakterystyk - 1 przypadek;
- aktualizacji oceny ryzyka zawodowego związanego z narażeniem na czynniki chemiczne - 2 przypadki.

Zgodnie z ustawą z dnia 9 października 2015 r. o produktach biobójczych (Dz. U. z 2021 r., poz. 24) m.in. Państwowa Inspekcja Sanitarna jest podmiotem obowiązującym do zgłaszania przypadków podejrzenia lub stwierdzenia zatrucia chemicznym produktem biobójczym do odpowiednich ośrodków toksykologicznych odpowiedzialnych za kontrolę zatruc produktów biobójczymi. W 2021 r. takie sytuacje nie miały miejsca. Niemniej jednak podczas kontroli w obiektach wprowadzających do obrotu i/lub stosujących produkty biobójcze zwracamy szczególną uwagę na prawidłowe oznakowanie produktów, aby w obrocie obecne były wyłącznie produkty w oryginalnych opakowaniach, prawidłowo oznakowane i posiadające pozwolenie na wprowadzenie do obrotu.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny prowadzi nadzór nad przestrzeganiem przez podmioty wprowadzające do obrotu prekursorów narkotyków:

- kategorii 2 (bezwodnik octowy, kwas fenylloctowy, kwas antranilowy, piperydyna, nadmanganian potasu i ich sole);
- kategorii 3 (kwas chlorowodorowy, kwas siarkowy, toluen, eter etylu, aceton, keton metylowo - etylowy i ich sole z wyjątkiem soli kwasu chlorowodorowego i kwasu siarkowego)

obowiązków wynikających z:

- ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r., poz. 2050 z późniejszymi zmianami),
- rozporządzenia (WE) Nr 273/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004r. w sprawie prekursorów narkotykowych,
- rozporządzenia Rady (WE) nr 111/2005 z dnia 22 grudnia 2004 r. określającego zasady nadzorowania handlu prekursorami narkotyków pomiędzy Unią a państwami trzecimi,
- rozporządzenia Delegowanego Komisji (UE) 2015/1011 z dnia 24 kwietnia 2015 r. uzupełniającego rozporządzenie (WE) Nr 273/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie prekursorów narkotykowych i rozporządzenie Rady (WE) nr 111/2005

określającego zasady nadzorowania handlu prekursorami narkotyków pomiędzy Unią a państwami trzecimi oraz uchylające rozporządzenie Komisji (WE) nr 1277/2005.

W roku 2021 przeprowadzono 3 kontrole podmiotów wprowadzających do obrotu prekursorsy narkotyków, nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ad. 5)

W 2021 roku na naszym terenie nie stwierdziliśmy stacjonarnych punktów handlu środkami zastępczymi. Nie odnotowano również innych form wprowadzania do obrotu tych środków.

Podmioty wykonujące działalność leczniczą oraz podmioty przeprowadzające badania pośmiertne są zobowiązane zgłaszać państwowemu powiatowemu inspektorowi sanitarnemu, właściwemu ze względu na siedzibę tego podmiotu, wszystkie przypadki podejrzeń zatruc środkami zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnymi, narkotykami, lekami jak i zgonów, których przyczyną mogło być albo było takie zatrucie. W 2021 r. ww. podmioty nie zgłosiły żadnych przypadków podejrzeń zatruc/zgonów tymi substancjami.

Informacja o aktualnym stanie bezpieczeństwa sanitarnego w placówkach oświatowo-wychowawczych

Działalność Państwowej Inspekcji Sanitarnej na terenie miasta Siedlce w zakresie higieny dzieci i młodzieży ukierunkowana była na działania zmierzające do osiągnięcia pożądanych norm zdrowotnych, które umożliwiają zachowanie lub przywracanie optymalnych warunków pobytu dzieci i młodzieży w placówkach oświatowo-wychowawczych.

W 2021 r. pracownicy pionu higieny dzieci i młodzieży obejmowali swoim nadzorem 126 stałych placówek nauczania i wychowania oraz 58 placówek sezonowych (letniego i zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży).

W związku z wystąpieniem stanu epidemii COVID- 19 w kraju, planowane kontrole zostały ograniczone do minimum. Ogółem przeprowadzono 28 kontroli sanitarnych. Przeprowadzono w większości kontrole związane z interwencją (5 kontroli interwencyjnych), zaopiniowaniem placówki (wydano 4 opinie i 3 decyzje o warunkach bezpieczeństwa i higieny). Pracownicy byli oddelegowani do pracy w epidemiologii. W związku z panującą epidemią COVID-19 wydano 290 opinii o możliwości zawieszenia zajęć stacjonarnych w placówkach, w tym: 5 dla żłobków, 45 dla przedszkoli , 240 dla szkół.

Warunki techniczno-sanitarne:

Z roku na rok warunki techniczno-sanitarne zakładów nauczania i wychowania ulegają poprawie poprzez prowadzone remonty, wymianę starych, zniszczonych mebli (stolików i krzeseł) na nowe.

W 2021 r. w większości placówek przeprowadzono remonty bieżące obejmujące swym zakresem: malowanie pomieszczeń, wymianę wykładzin podłogowych i podłóg, częściową wymianę stolarki okiennej i drzwiowej, wymianę lub naprawę ogrodzenia.

Na koniec 2021 roku, podobnie jak w roku ubiegłym, nie odnotowano placówek o niedostatecznym stanie sanitarno-higienicznym i technicznym.

Zakłady oświatowo-wychowawcze skontrolowane w 2021 r. zapewniały właściwe warunki do utrzymania higieny osobistej. Wszystkie placówki na terenie miasta są skanalizowane i posiadają instalację wodociągową, zapewniają bieżącą ciepłą wodę do mycia rąk przez cały rok szkolny. Urządzenia sanitarne są sprawne, studzienki kanalizacyjne właściwie zabezpieczone. Zaopatrzenie placówek nauczania i wychowania w środki czystości jest na ogół wystarczające.

W dalszym ciągu na terenie Miasta Siedlce funkcjonują placówki, w których jest niedostateczna liczba urządzeń sanitarnych w stosunku do liczby uczniów/przedszkolaków. Niemniej jednak obiekty te nie były w 2021 r. kontrolowane.

Meble edukacyjne:

Istotny wpływ na prawidłową postawę i zdrowie przedszkolaka/ucznia mają meble edukacyjne (stoliki i krzesła) dostosowane do zasad ergonomii. W roku sprawozdawczym ocenie dostosowania mebli poddano 14 stanowisk przedszkolnych w 1 oddziale w 1 placówce. Stwierdzono, że wszystkie dzieci korzystały z mebli dostosowanych do swojego wzrostu.

W klasach IV-VIII szkoły podstawowej najczęściej stosowany jest gabinetowy system nauczania, który powoduje występowanie trudności w dostosowaniu mebli do wzrostu uczniów, gdyż z tej samej sali korzystają uczniowie o różnym wieku i wzroście. Ponadto przy nauczaniu zintegrowanym w klasach I-III obserwuje się odchodzenie od tradycyjnego ustawienia stolików i krzeseł, co nie zawsze jest wskazane ze względu na zapewnienie dobrego oświetlenia naturalnego (rozmieszczenie stanowisk pracy uczniów i tablicy powinno zapewnić dobre oświetlenie naturalne z lewej strony).

Rozwój/zdrowie ucznia:

Ważnym czynnikiem warunkującym prawidłowy rozwój i zdrowie ucznia jest jego aktywność fizyczna. Wywiera ona hartujący wpływ na organizm, zwiększa ogólną wydolność psychofizyczną młodego człowieka. Dlatego nie bez znaczenia są warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego. Wszystkie placówki skontrolowane w 2021 r. zapewniały warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego.

Pomimo posiadania sal gimnastycznych i boisk, ze względu na dużą liczbę oddziałów zajęcia wychowania fizycznego odbywają się również na korytarzach szkolnych.

W szkołach posiadających zaplecze bloku wychowania fizycznego, z działającymi natryskami, uczniowie po lekcjach kultury fizycznej sporadycznie korzystają z kąpeli. Funkcjonujące natryski wykorzystywane są zazwyczaj po dodatkowych, pozalekcyjnych zajęciach sportowych.

Szczególną uwagę zwracano również na kwestię zapewnienia uczniom możliwości pozostawienia części podręczników i przyborów szkolnych w placówkach. Nieprawidłowości w tym zakresie nie stwierdzono.

Wypoczynek dzieci i młodzieży:

W ramach sprawowanego nadzoru nad akcją zimowego i letniego wypoczynku dzieci i młodzieży stwierdzono, że ze zorganizowanej formy wypoczynku w 2021 r. skorzystało 198 dzieci i młodzieży w 7 skontrolowanych turnusach (w roku 2020 w 5 skontrolowanych turnusach wypoczywało 174 dzieci i młodzieży).

Prowadzone kontrole bieżącego stanu sanitarnego placówek, nie wykazały zaniedbań w zakresie czystości i porządku, obiekty były prawidłowo przygotowane. Stan sanitarny w placówkach zimowego i letniego wypoczynku był zadowalający, organizatorzy stworzyli prawidłowe warunki pobytu dzieci i młodzieży. Akcja zimowego i letniego wypoczynku przebiegała sprawnie, bez większych zastrzeżeń. Nie odnotowano wypadków, urazów, zatruc pokarmowych i problemów z wszawicą.

Zwalczanie wszawicy:

Problem wszawicy na terenie działalności PSSE w Siedlcach występuje w dalszym ciągu, choć w mniejszym stopniu niż w latach poprzednich (w 2019 r.– 3 przypadki, w 2020 r.- 1 przypadek). W roku sprawozdawczym odnotowano 1 potwierdzony przypadek wszawicy wśród dzieci i młodzieży (w 1 przedszkolu). W wyniku podjętych działań dyrektora placówki, kadry pedagogicznej, personelu medycznego oraz pracowników inspekcji sanitarnej, którzy prowadzili kontrole również pod kątem profilaktyki i zwalczania wszawicy (przekazując materiały oświatowe - ulotka oraz stanowisko Głównego Inspektora Sanitarnego w tym zakresie) problem czystości głów był w miarę szybko likwidowany.

Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego z zakresu Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia

W myśl art. 6. ustawy z dnia 14 marca 1985 r. Dz.U. z 2021 r. poz.195) Państwowa Inspekcja Sanitarna w Siedlcach inicjuje, organizuje, prowadzi, koordynuje i nadzoruje działalność oświatowo-zdrowotną w celu ukształtowania odpowiednich postaw i zachowań zdrowotnych. Zadania w zakresie profilaktyki chorób i promocji zdrowia Sekcja Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia (SOZiPZ) realizowała w oparciu o wytyczne Komisji Europejskiej, Światowej Organizacji Zdrowia oraz Ministerstwa Zdrowia. Praca na rzecz środowiska lokalnego skupia się w szczególności na szkoleniu edukatorów w programach proponowanych przez Inspekcję Sanitarną, doradztwie metodyczno-merytorycznym osobom będącym edukatorami, współorganizacji, bądź organizacji imprez, ściśle związanych z informacją i edukacją społeczeństwa w kontekście zdrowia.

W związku z rozprzestrzenianiem się SARS-CoV-2, zaplanowane zadania w znacznym stopniu zostały zredukowane do minimum ze względu na zaangażowanie pracowników Sekcji OZiPZ w działania związane z pandemią.

Ważną i obszerną zadaniowo w działalności Sekcji jest profilaktyka antytytoniowa. Zgodnie z aktualnymi celami i strategiami w zdrowiu publicznym, wdrażamy działania zapobiegające paleniu u najmłodszych. Realizacja programów profilaktyki antytytoniowej dla dzieci wpisuje się w te cele. W roku 2021 placówki oświatowo-wychowawcze realizowały trzy programy z zakresu profilaktyki a/tytoniowej: *Czyste Powietrze Wokół Nas* adresowany do dzieci 5-6 letnich, *Bieg po zdrowie* dla uczniów klas IV oraz *Znajdź właściwe rozwiązanie* dla uczniów klas V-VIII szkół podstawowych. Programy realizowało 6 placówek szkolnych i przedszkolnych, przededukowano łącznie 1736 uczniów oraz ich rodziców, którzy w każdym z programów są również adresatem działań.

Elementem profilaktyki antytytoniowej jest także monitoring stosowania zapisów ustawy z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz.U.2021 poz. 276), prowadzony przez wszystkie sekcje nadzoru. Pracownicy w trakcie kontroli obiektów sprawdzają prawidłowość stosowania zapisów ustawy antytytoniowej oraz tam, gdzie zachodzi taka potrzeba, informują o konieczności eksponowania znaków zakazu palenia wyrobów tytoniowych z uwzględnieniem e-papierosów. W 2021 roku te czynności były wykonywane podczas 110 kontroli. Nie zgłoszono zastrzeżeń w tym zakresie.

Duży nacisk kładzie się na realizację programu profilaktyki otyłości wśród dzieci i młodzieży pod nazwą *Trzymaj Formę*. Elementy tego programu - edukacja konsumencka, czytanie etykiet i nauka zdrowego odżywiania są podwaliną pod przyszłe zachowania prozdrowotne dzieci jako dorosłych ludzi. Potrzeba przekazywania wiedzy w tym zakresie wynika ze zwiększającej się liczby dzieci z nadwagą i otyłością. W 2021 r. informację z realizacji tego programu nadesłały 4 placówki oświatowo – wychowawcze z terenu miasta Siedlce, edukacją objęto zarówno uczniów jak i rodziców (łącznie 1438 osób), program realizowany był przez 53 edukatorów szkolnych. Jako wsparcie programu, pracownicy Sekcji OZiPZ opracowali wystawy promujące zdrowy styl życia, pt: *Sprzymierzeńcy szczupłej sylwetki, Jedz zdrowo i czuj się fajowo, Aktywność fizyczna, Przecukrzeni*, które w poprzednich latach były wypożyczane przez placówki szkolne jako dodatkowa forma realizacji programu. W związku z pandemią koronawirusa SARS-CoV-2 oraz częściowym zdalnym nauczaniem, bieżąca XV. edycja ogólnopolskiego programu edukacyjnego „Trzymaj Formę!” została w znacznym stopniu ograniczona.

Dużym zainteresowaniem cieszą się programy edukacyjne adresowane do uczniów szkół ponadpodstawowych. Tematyka dotyczyła profilaktyki raka piersi *Zdrowe piersi są OK*, profilaktyki raka szyjki macicy *Wybierz życie - pierwszy krok*, profilaktyki raka skóry czerniaka *Znamie! Znam je?*, profilaktyki zakażeń HBV i HCV wywołanych przez wirusy zapalenia wątroby typu B i C *Podstępne WZW* oraz program dotyczący zapobiegania używaniu przez ludzi młodych substancji psychoaktywnych takich jak alkohol, tytoń, narkotyki i środki zastępcze *ARS czyli jak dbać o miłość*. Z nadesłanych ze szkół informacji wynika, że w w/w programach uczestniczyło 10 szkół ponadpodstawowych w tym 4322 uczniów, rodziców i nauczycieli.

Wychodząc naprzeciw zapotrzebowaniu na wiedzę, niezbędną w edukacji w zakresie profilaktyki tzw. „dopalaczy”, w 2021 r. Sekcja OZiPZ prowadziła rozmowy indywidualne, poradnictwo i dystrybucję materiałów edukacyjnych w postaci ulotek i plakatów. Ponadto w ZSzP Nr 2 w Siedlcach eksponowana była wystawa edukacyjna dot. tej tematyki.

Realizacja Krajowego Programu Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS była prowadzona między innymi poprzez zamieszczanie informacji na stronie www PSSE w Siedlcach dot. *Tygodnia Testowania AIDS/ raz na kwartał – aktualizacja/*, *Światowego Dnia AIDS* – opracowano własny baner informacyjny oraz zamieszczano materiały edukacyjne otrzymane z Krajowego Centrum ds. AIDS. Pracownicy Sekcji OZiPZ prowadzili poradnictwo oraz dystrybucję materiałów edukacyjnych.

Dużym zainteresowaniem cieszą się wystawy edukacyjne opracowywane i wykonywane w PSSE – w mieście Siedlce mamy 32 instytucje współpracujące, które posiadają możliwości ekspozycyjne. Są to placówki ochrony zdrowia, oświatowo-wychowawcze, inne placówki użyteczności publicznej, zainteresowane profilaktyką i promocją zdrowia (w 2021 r. w mieście Siedlce z wystaw skorzystało 27 placówek, eksponowano w nich tematykę dot. różnych aspektów zdrowotnych m. in. chorób zakaźnych, szczepień ochronnych, cukrzycy, profilaktyki chorób odkleszczowych i odytoniowych, wad postawy, grypy). W omawianym okresie wykonano dodatkowe egzemplarze istniejących już wystaw pt.: *Choroby zakaźne, Sprzynierzeńcy szczupłej sylwetki, Serce – co każdy powinien wiedzieć*. Łącznie dysponujemy w chwili obecnej 59 tytułami o różnej tematyce (ogółem 101 egzemplarzy wystaw do wypożyczenia).

Ważnym aspektem współpracy Sekcji OZiPZ z placówkami oświatowo-wychowawczymi jest monitoring programów edukacyjnych w wizytowanych szkołach, podlegających nadzorowi PSSE w Siedlcach. Polega on na kontaktach bezpośrednich z dyrektorami i edukatorami w placówkach. Na bieżąco omawia się przebieg realizacji programów, jak również potrzeby placówek w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia, różnicując te potrzeby indywidualnie.

W 2021 roku pracownicy Sekcji OZiPZ dokonali w placówkach miejskich 5 diagnoz i 4 oceny realizacji programów edukacyjnych, proponowanych przez Inspekcję Sanitarną oraz przeprowadzili diagnozy przedsięwzięć prozdrowotnych w 2 placówkach podmiotów leczniczych i w 4 placówkach wypoczynku letniego i zimowego.

Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego z zakresu Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Siedlcach w 2021 r. realizował zadania z zakresu zapobiegawczego nadzoru sanitarnego wynikające z:

1. ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o *Państwowej Inspekcji Sanitarnej* (Dz. U. z 2021 r., poz. 195 z późn. zm.),
2. ustawy z dnia 3 października 2008 r. o *udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2022 r., poz. 1029 z późn. zm.),
3. ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. *Prawo Budowlane* (Dz. U. z 2021 r. poz. 2351 z późn. zm.),
4. rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w *sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie* (Dz. U. z 2019 r., poz. 1065 z późn. zm.).

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Siedlcach w 2021 r. w ramach zadań, realizowanych przez komórkę Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego, a wynikających z ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 r., poz. 1029 z późn. zm.) – zwanej dalej ustawą OOS w postępowaniu dotyczącym strategicznych ocen oddziaływania na środowisko, wydał:

- 1 opinię sanitarną dotyczącą uzgodnienia projektu dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, którym był projekt studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Siedlce.

Ww. projekt dokumentu planistycznego objęty strategiczną oceną oddziaływania na środowisko opierał się na zapisach wskazanych w rozdziale 1 działu IV ustawy OOS i był zgodny z zapisami niniejszej ustawy.

Dokonując oceny informacji zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Siedlcach, szczególną uwagę zwracał m.in. na:

- przeznaczenie analizowanego terenu oraz wskazanie linii rozgraniczających tereny o różnym przeznaczeniu i różnych funkcjach lub różnych zasadach użytkowania,
- ocenę środowiska zamieszkania ludzi i wpływ założeń planistycznych na ich warunki życia,
- ocenę wpływu terenów, na których dopuszcza się realizację przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko względem terenów chronionych, ze wskazaniem, jakie zabezpieczenia zostaną wprowadzone w celu zachowania uciążliwości na analizowanych obszarach inwestycyjnych,
- analizę potencjalnych zmian stanu środowiska i zdrowia ludzi po wprowadzeniu planu,
- definicję usług uciążliwych uszczegóławiającą zakres inwestycji możliwych do prowadzenia na analizowanych terenach,
- wskazanie sposobów ochrony akustycznej terenów o różnym przeznaczeniu i różnych funkcjach,
- ocenę sposobu zaopatrzenia obszarów w wodę oraz sposobu odprowadzenia ścieków bytowych, przemysłowych i deszczowych.

Z ustawą o informacji o środowisku związane jest również postępowanie w sprawie procedury ocen oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. W postępowaniu tym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Siedlcach wydał:

- 8 opinii sanitarnych, co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby – co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko,
- 5 pism wyrażających stanowisko w sprawie, mające charakter wezwania, w tym jedno na etapie przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Na etapie zapytania o zakres raportu analizowane przedsięwzięcia obejmowały budowę, przebudowę lub rozbudowę:

- zakładu produkcyjnego,
- farmy fotowoltaicznej na terenie zakładu Mostostal S.A.,
- układu drogowego oraz infrastruktury drogowej przy A2,
- ul. Piaskowej i Kątowej,
- budynku mieszkalnego wielorodzinnego z parkingiem podziemnym,
- zespołu budynków handlowo – usługowych,
- obiektu magazynowego z częścią socjalno – biurową oraz towarzyszącą infrastrukturą.

Przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach organ Inspekcji Sanitarnej analizował jedno postępowanie związane ze zbieraniem i przetwarzaniem odpadów, którego realizacja ma na celu rozwój technologii ekologicznego recyklingu (piroliza opon).

W postępowaniach prowadzonych w ramach procedury oceny oddziaływania na środowisko przeważającą liczbę stanowiły przedsięwzięcia zaliczane do § 3 Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r. poz. 1839),

tj. określone, jako przedsięwzięcia mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Wśród tej kategorii przedsięwzięć zauważalny jest wyraźny podział na dwie grupy: inwestycji związanych z infrastrukturą drogową (inwestycje publiczne) oraz inwestycji kubaturowych realizowanych przez prywatnych przedsiębiorców, wśród których znalazły się zarówno budynki produkcyjne, budynki usługowe, jak i zabudowa mieszkaniowa.

Postępowania środowiskowe prowadzone w 2021 r. przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Siedlcach dotyczyły zarówno przedsięwzięć zlokalizowanych na terenach objętych zapisami miejscowych planów, jak i przedsięwzięć, których teren inwestycji nie znajdował się w obszarze objętym zapisami dokumentów planistycznych.

W postępowaniach, w których rozpatrywany obszar posiadał uchwalony plan miejscowy, organ Inspekcji Sanitarnej analizował jego zapisy, stwierdzając w ten sposób ewentualną możliwość realizacji danej inwestycji na proponowanym przez Wnioskodawcę terenie. W każdym z takich przypadków zaplanowane przeznaczenie obszaru było zgodne z założeniami planu i spełniało obostrzenia, które były zawarte w jego treści.

Przedkładane w procedurze postępowań środowiskowych dokumentacje, w każdym z przypadków zawierały obliczenia dotyczące analizy oddziaływania na środowisko wywołanych poprzez hałas oraz emisję substancji szkodliwych.

Każda z przeprowadzanych analiz wykazywała, że planowane do realizacji przedsięwzięcie nie wpłynie szkodliwie na środowisko, w tym na zdrowie i życie ludzi oraz nie spowoduje pogorszenia się aktualnego stanu środowiska. Powyższe stwierdzenia poparte były opracowaniami graficznymi otrzymanych wyników i wskazywały na dotrzymanie uciążliwości związanej z funkcjonowaniem przedsięwzięcia na terenach należących do Wnioskodawcy, a otrzymane wartości poziomu zanieczyszczeń czy hałasu były zgodne z wartościami normatywnymi zawartymi w obowiązujących przepisach prawnych. W związku z powyższym autorzy opracowań nie przewidywali rozwiązań technicznych pozwalających na zachowanie uciążliwości na terenie inwestycji i uważali je za zbędne.

Najczęstszym zaniechaniem autorów opracowujących karty informacyjne przedsięwzięcia i raporty jest wąskie ujęcie tematu procedowanej sprawy, tj. ograniczenie się do możliwie najmniejszego obszaru oddziaływania danej inwestycji na środowisko, a także pominięcie w analizie wpływu tej inwestycji na szeroko rozumiane środowisko, występujących w sąsiedztwie innych obiektów, których jednoczesne funkcjonowanie wraz z przedsięwzięciami projektowanymi, może przyczynić się do kumulacji oddziaływań.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Siedlcach sprawował również zapobiegawczy nadzór sanitarny wynikający z ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2021 r., poz. 195 z późn. zm.), w związku z ustawą z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo Budowlane (Dz. U. z 2021 r. poz. 2351 z późn. zm.), nad warunkami:

- higieny środowiska pracy,
- higieny procesów nauczania i wychowania,
- higieny wypoczynku i rekreacji,
- zdrowotnymi żywności, żywienia i przedmiotów użytku,
- sanitarno – higienicznymi, jakie powinny spełniać pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne oraz inne obiekty budowlane użyteczności publicznej,

przy wydawaniu opinii na etapie uzgodnień projektów budowlanych, na etapie dopuszczenia do użytkowania zrealizowanych obiektów budowlanych, oględzin obiektów, w których rozpoczynano działalność gospodarczą, a także na etapie udzielania odstępstw od warunków technicznych i BHP.

- W grupie dotyczącej uzgodnień projektów budowlanych, koncepcji i technologii pomieszczeń Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Siedlcach wydał:
  - 4 opinie sanitarne (w tym jedną opinię negatywną) o przedłożonej dokumentacji obejmujące branżę technologiczną.Uzgadniana dokumentacja projektowa dotyczyła:
  - obiektów oświatowych tj. dwóch żłobków,
  - obiektów gastronomicznych,
  - obiektu służby zdrowia (gabinetu stomatologicznego).

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Siedlcach przy opiniowaniu dokumentacji projektowej analizował zgodność zaproponowanych rozwiązań z zapisami stosownych aktów prawnych w zakresie wymagań higieniczno – sanitarnych, wymagań budowlanych oraz innych, wynikających z przeznaczenia projektowanego obiektu. Ponadto organ Inspekcji Sanitarnej zwracał uwagę na układ funkcjonalno- przestrzenny pomieszczeń, organizację pomieszczeń higieniczno – sanitarnych dla pracowników, a także pomieszczeń porządkowych.

Wśród wydanych opinii sanitarnych, w trzech przypadkach Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny nie miał uwag do zaprojektowanych pomieszczeń, zapewniających funkcjonowanie obiektu zgodnie z określonymi założeniami.

- Na etapie dopuszczenia do użytkowania zrealizowanych obiektów budowlanych Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Siedlcach:
  - w 43 przypadkach wyraził pozytywne stanowisko w sprawie,
  - w 4 przypadkach stwierdził wykonanie obiektu niezgodnie z projektem budowlanym, co zostało wyrażone w formie negatywnej opinii sanitarnej.

W roku 2021 organ Inspekcji Sanitarnej dokonał oględzin następujących obiektów budowlanych:

- budynku biurowego,
- budynku usługowego,
- budynku usługowo - handlowego z przeznaczeniem na fitness,
- hali magazynowej z częścią przeładunkową, budynku biurowo – socjalnego oraz budynku portierni,
- budynku zakwaterowania dla osadzonych (zakładu karnego),
- hotelu,
- dwóch żłobków,
- budynku oświatowego przeznaczanego na monoprofilowe centrum symulacji medycznej dla pielęgniarek,
- gabinetu stomatologicznego,
- budynku NZOZ z salą operacyjną.

Spośród wyżej wymienionych inwestycji nie zaobserwowano dominacji żadnej z kategorii obiektów budowlanych.

Wszystkie poddane oględzinom obiekty, zaopatrywane były w wodę z wodociągu publicznego. W analizowanych przypadkach woda spełniała wymagania stawiane wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi, co potwierdzane było badaniami mikrobiologicznymi.

Wszystkie obiekty poddane kontroli podłączone były do sieci kanalizacyjnej, którą ścieki kierowane są do miejskiej oczyszczalni ścieków.

W wyniku przeprowadzonych w 2021 roku kontroli obiektów można stwierdzić, że coraz więcej Inwestorów decyduje się na zastosowanie w swoich obiektach wentylacji mechanicznej. Podczas analizowania projektów wentylacji mechanicznej dało się zauważyć, że projektanci zwracają szczególną uwagę na zapewnienie właściwej jakości powietrza w pomieszczeniach poprzez dokonanie podziału instalacji wentylacyjnej na szereg układów wentylacyjnych łączących pomieszczenia o podobnej klasie czystości i wymaganiach jakościowych powietrza wewnętrznego. Zauważono również, że w coraz większej ilości obiektów zwraca się szczególną uwagę na dostarczenie do pomieszczeń powietrza świeżego o właściwych parametrach użytkowych poprzez wentylację mechaniczną nawiewną, rezygnując z zapewnienia nawiewu powietrza poprzez zastosowanie nawiewników okiennych.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Siedlcach przedmiotowe postępowania prowadził w oparciu o dokumentację budowlaną uzgodnioną pod względem wymagań sanitarno – higienicznych. W większości przypadków dokumentacja oceniania była przez indywidualnych rzeczoznawców, mały odsetek stanowiły uzgodnienia dokonane przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Siedlcach.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Siedlcach w 2021 r. uczestniczył również w procesie budowlanym na etapie budowy, w związku z czym przeprowadził dwie kontrole budowy: gabinetu stomatologicznego oraz budynku przeznaczonego na przychodnię. W każdym z postępowań wskazane zostały nieprawidłowości, których usunięcie zalecono przed zakończeniem budowy.

Uwzględniając powyższe, w ocenie Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Siedlcach stan sanitarny na terenie można uznać jako dobry.

**Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny
w Siedlcach
Joanna Like**

